

ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési ár:
Egész évre 14 frt, fél évre 7 frt, negyedévre 3 frt 60 kr.
Egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 6 kr.

Főszerkesztő
MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VIII. kerület, József-körút 65. szám.
Megjelenik mindennap, hétfőn és Ünnepnap után is.

II. év.

Budapest, 1898, szombat, december 31-én.

360. szám.

Te akartad, Dandin György.

o) Lesznek sokan, fekete bőttel telenyomatott fehér papirlapok, amelyek nagykomoly ábrázattal ezenképen kezdik:

— És történelmi momentum következett most az országgyűlés termében. Sorra felemelkedtek a pártok vezérei és ünnepi csöndben és ünnepi komolysággal tiltakoztak az immár könyörtelenül bekövetkező törvénytelen állapot ellen. Minden felelősséget elhárítottak magukról és harcot és háborút hirdettek a késhegyig . . .

Igaz, történelmi momentum volt. Persze, hogy az volt. Olyan történelmi momentum, amelyért pirulni fogunk évtizedekig, amelyet unokáink kivakarni szeretnének a történelemből, amelytől már most is bizonyos undorral fordulunk el. Történelmi momentum volt, de olyan, mint mikor Coriolán Róma ellen vezette a volszkokat.

A nagy történelmi pillanat úgy fejeződött be, hogy végezetül felállott az az ember, akit hónapokon keresztül sárral és piszokkal dobáltak. És ezzel egyszerre vége lett ünnepi csöndnek és ünnepi komolyságnak. A nagy férfiakból, akik eddig históriát csináltak, utcai sihederek lettek, akik ficzánkoltak és vonítottak, ugrándoztak és füttyültek. A padokat verték, mint romlott iskolás suhanczok, toporzékoltak és rugdalóztak és sivalkodva kapálóztak ellene, hogy meg kelljen hallgatniok a meghurczolt ember szavát.

Ilyen furcsa históriai momentumok vannak néha az életben.

Mi volt az, aminek a meghallgatásától úgy félt az a hősi tábor? Semmi nekik, sok az országnak. Itt elmondhatjuk néhány szóval; itt hiába fészkelődneek ellene:

— Nehéz napok előtt állunk, nehéz kötelességek előtt. De nincs választás. Én mindazért, amit teszek, vállalom és viselem a teljes felelősséget. De vállalja és viselje a felelősségből mindenki azt a részt, amely megilleti!

Ez ellen kellett toporzékolni. Nem azért, hogy a miniszteri felelősség újabb, komoly elismerése meg ne történjék. Arról úgy is tudtak. A saját felelősségüket nem akarták hallani. Erről nem akar tudni az ellenzék, ez szemforgató, jezsuita Dandin György.

És elérte ezzel a célját? Nem. A felelősséget leordítani nem lehet, azt viselni kell. Hónapok eseményeit pilátusi kézmosásokkal eltagadni hiábavaló törekvés. A szilveszter-éjszakai demaszkirozás meg egyenesen fölösleges. Ismertük már a szép maszkot Szilveszter előtt is.

Mert a mai nap történetének egyik szintén följegyzendő eseménye az éjszakai demaszkirozás. Az ellenzéki klubok konferenciáztak és az ellenzéki pártok határoztak. És halld meg világ, jegyezd föl história, miket határozott Polónyi és Horánszky pártja: azt határozták, azt mondták ki, hogy ha bekövetkezik a bihetetlen (amit már hetek óta tudtak), ha eljön a lehetetlen törvénytelen álla-

pot (amit mesterségesen kieroszakoltak), akkor ők elszánják magukat a végsőre és — obstruálni fognak.

Az ember igazán nem tudhatja, hogy mit csináljon, mit gondoljon? Kaczagjon-e szomorúságában, sirjon-e nevében, vagy kövesse az ellenzék nemes példáját és verje, csapdossa, döngesse az asztalát?

Az ellenzék obstruálni fog január elseje után! Ez nem humor, ez kétszerezés parthatározat. Obstruálni fognak; szavaztatni, padfődeleket döngetni. Már a módját is megállapították, a programját is megcsinálták, a szerepeket is kiosztották. Lesz obstrukció!

Milyen bolond volt eddig az egész világ. A külföld kíváncsian és megriadtan nézett reánk, Ausztria pedig gunyos kárörömmel. Azt hitték, hogy obstrukció van nálunk! Az egész ország megriadt, a kereskedelem és ipar pangott, a törvényhatóságok és kerületek kérvényeztek és rimádkodtak, hogy legyen vége ennek a bomlasztó szörnyű állapotnak. Ezek is azt hitték, hogy obstrukció van. A törvényhozás előtt seregesen feküdt az elintézendő javaslat és feladat: kiegyezés, költségvetés, indennity, elnökválasztás. Nem csinált semmit, nem végzett semmit, mert azt hitte, hogy obstrukció van.

Pedig dehogy volt, hirdetik ma a parthatározatok. Hiszen nem mondták ki nyíltan! De most már itt van a maga egész mivoltában, egész meztelenségé-

Az utolsó hét babonái.

Karácsony böjtjének éjszakáján, az éjjeli mise előtt, a sötét folyosón megböfölttem egy székbe s utána pengő zajt hallottam, megnéztem hát, hogy mi az. Nehány kerti szék szokott télen át a folyosón állni a fal mellett rendszerint, s marad még tőlük elég hely járásra-kelesre. Most az egyik szék nem a fal mellett állott, hanem kissé kijebb, egyik lábaiatt egy czinkanál volt, mely a széktől súlyától kissé felemelkedve, nyelével az előszoba ajtaja felé mutatott.

Nyilvánvaló, hogy ezt valaki szánt-szándékkal tette ide s valami célja volt vele: babona vagy rontás. Hogy miért tehette, nem tudhatom, nem is kereshetem, mert úgy sem jövök rá sohasem. De hogy akart valamit vele, az bizonyos s hogy idegen tette, az is bizonyos. A gyerekek már hosszabb idő óta köhögések lévén, a fütetlen folyosóra hetek óta nem eresztették ki őket, ahol különben játszani szoktak s így az a föltevés is ki van zárva, hogy az ő részükön maradt ott a kanál. Különben is egyáltalán nincsen czinkanál a házban, csak ez az egy volt ott karácsony éjszakáján, állván nyelével a lakás bejáró ajtaja felé. Mit akart, mit mutat, mit vár? Eliensé-

gem tudomány nincsen, ha van is, az egészen másfajájú s nem czinkanállal rontogalja az embert. — de mégis itt valami készült, a kanalat fölvettem két ujjal, kinyitottam az ablakot s az udvarra dobtam, ahol sokáig ugrált, pengett a téglákon: az ördög vigyen el a gazdáddal együtt.

Mint e sorok bármelyik olvasója, elmondhatom én is, hogy nem vagyok babonás, mint ahogy általában minden ember azt szokta magáról tartani, hogy nem babonás, ennél fogva babonás mindenki. Ha nem úgy volna, miért dobtam volna ki a kanalat az udvarra olyan mondások kíséretében, amelyek ép ezen éjszakán az ember szájába sehogyseni illenek. Azért, mert hiába mondom, hogy nem vagyok babonás, egyes adott esetekben csak az vagyok; azért dobtam ki a kanalat, hogy az esetleges rontást eltávolítsam s a lakásba térve, jóleső érzéssel tapasztaltam, hogy mint minden szombaton, ég a Mária tiszteletére gyújtott méceses s hogy ott az ebédelő asztalon a karácsonykor fölteni szokásos szer: kis tányérban vereshagyma, fokhagyma és méz együtt, törülközővel letakarva. A Mária-mécs égetése a maga valóságában hitbeli aktus, régi szép szokás, amely a gyermek szívében a vallás

rügyeit bontogatni nagyon alkalmas, de némiképp vele is jár a babona, mert azt tartják, hogy szerencsétlenség jár azzal, ha aztán valaki valamely szombaton elfelejti meggyújtani a mécses. Az már babona, amit az is mutat, hogy nincsen benne logika, mert hisz e szerint aki minden szombaton meggyújtja a mécses, de valamely egyéb gondja miatt egyetlenegyszer elfelejti, az szerencsétlenül jár; aki ellenben nem is tart ilyen mécses s így nem is felejteti el a meggyújtását, az nem jár szerencsétlenül. De most az teljesen mindegy volt, a földolog, hogy égett a méceses és ott volt az asztalon a szer: a hagymák a mézzel s a törülközővel. Se én, se senki a családból megmondani nem tudja, hogy miről jó ez a tányér méz a hagymákkal, csak azt tudja mindenki, hogy az mindig így volt s hogy e tányérnak karácsony böjtjétől újév napjáig minden étkezés alkalmával ott kell lenni az asztalon. Ki tudhatná, hogy mikor kezdődött ez a szokás? Annyi bizonyos, hogy hagyma és méz összekeverve nagyon furcsa ételnek látszik s a hagymának édesen való készítését egy tűzhely sem ismeri, kivéve a régi zsidó konyhát, mely édesen főzi a paprikás halat is, amiben

ben: a nyílt és bevalloft obstrukció. Most reszkess világ!

Mi pedig nem tudunk jobban reszketni, mint eddig. Nem tudunk különbséget bevalloft és be nem valloft obstrukció között! A fojtogatott embernek mindegy, akár azt mondják neki: „megfojtalak“, akár azt: „masszirozzalak.“ Vagy talán kevésbé félünk az oroszlanbörbe bujt fenevadtól, mikor kicsiszolt oroszlan fogait vicsorgatja ránk, mint akkor, ha már levetette az oroszlanbört és látjuk, hogy ki van alatta?

Bizony teljesen mindegy, akár bevalloft, akár kendőzött az obstrukció. Egyformán veszedelmes fenevad, amely ellen országos hajtóvadászatot kell indítani. Nagyobb kárt nem okozhat így se, a szilveszteri demaskirozás után, mint amennyit okozott az országnak eddig.

Ne is keressük a különbséget a kettő közt. A nyílt obstrukció talán jobb is, de mindenesetre becsületesebb az eddiginél. Inkább keressük az okát ennek a mai átvedlésnek. Azt pedig nem kell sokáig keresni. Benne van abban a kurta beszédben, amelyet a miniszterelnök ma a Házban mondott. Abban, hogy mindenki viselje azt a felelősséget, amely megilleti. Hát itt van. Ez a szó, hogy „felelőség.“ Erre kellett az a válasz, hogy „hiszen mi nem is obstruáltunk; mi csak mától kezdve fogunk obstruálni.“

Uraim az ellenzékéről, az ilyen ravasz fufang ma már nem használ. Most már nem lehet farsangi álarcos-bált játszani. Sokkal komolyabbak az idők, sem hogy belemenjünk izetlen mókáikba, nyegle harlequin-játékaikba. Aki leveti az álarcot, hallgatagon elismerte, hogy rajta volt; aki nyílt obstrukciót hirdet, bevallja, hogy eddig titkosat üzött.

S ezzel megvan a felelőség is, ami nem bolondok estéjére való álarcz, hogy egyszerűen ledobhassák. Aki felkötötte, viselje, mint ahogy viseli ezutáni tényeiért, bárcsak belehajtatott azokba, az az egyetlen férfi, aki a Ház színe

előtt ma magára vette. Ő talán leroskad a nagy teher alatt, talán összetörik, de nem tagadja meg.

Nála megfordul a Deák Ferencz végzete, ki a most roskadozni készülő kiegyezési mű befejezése után a dicsőséget e szavakkal hártá el: „Az én érdemem csak annyi, hogy én mentem elől egy szoros uton“; Bánffy hibája is csak annyi, hogy ő megy elől egy göröngyös uton, de menni kell, előre menni, és csak menni.

Józsua hajdan megállította a napot. Könnyű volt neki. A nap ugyanis állt. De Bánffy és a pártja nem állíthatja meg az államot, mely élni akar, milliárd erü vérkeringésben. Aki belenyul a gépezetbe, összetöri, de ő azért meg feltartóztathatatlanul és fenségesen tovább, tovább . . .

A politikai helyzet.

A képviselőház ma tartotta az idén utolsó ülését. Az abban történtek meghusítottak minden reményt, hogy a parlamenti béke helyreálljon és a kormány rendes állapotokban vezettesse tovább az állami gépezet működését. Tagadhatatlanul komoly politikai helyzet állt ezzel elő, melyben csak egy a vigasztaló és ez a szabadelvű párt erős és szilárd elhatározása, hogy a kormányt abban a válságos helyzetben, melyet nem ő idézett elő, erős elszántsággal támogatni fogja.

Az ellenzéki pártok ma az obstrukció jegyében léptek. Hónapok óta vannak ugyan már benne, de most legalább nyíltan kijelentik. Az ország közvéleménye előtt most már tehát világosan áll az ellenzék magatartása és a nemzet meg fogja hozhatni ítéletét. Hogy ez az ítélet miként fog hangzani, azt nem nehéz előrelátni abból a temérdek bizalmi nyilatkozatból, melylyel a kormányt és a szabadelvű pártot napról-napra elhálmozzák.

A bizonytalan kiegyezés kérdésében holnap egy pozitívum áll be. A király döntött a kvóta-ügyben. Minden marad egyelőre a régi-ben. Az osztrákok összetartása a kvóta fel-emelésére hiábavalónak bizonyult és az ellen-

zék elvesztette egyik leghálásabb agitácziós jelszavát, melyet a kvóta felemeléséről oly szívesen dobott a nép közé.

Báró Fejérváry bécsi utjáról már visszatért és jó híreket hozott.

A nap eseményeit a következő tudósításokban foglaljuk össze.

(A kvóta.)

A hivatalos lap holnapi száma közölni fogja ő felsége elhatározását a mostani kvótaarányok egy évre való meghosszabbításáról.

(Ex-lex-hírek.)

Milyen lesz az ex-lex? Erről ma is sok szó folyt a klubban. Az emberek nagyszerű „eseteket“ eszelnek ki, amelyeken majd kipróbálni lehetne az ex-lex következményeit. Hogy mit tesz majd a curia, a regáleherő, a fiskális, a falusi bíró, a megye? Csudálatos hajlandóság mutatkozik az elmékben, úgy fogni fel az ex-lex-et, mintha most már minden törvény elvesztette volna a hatályát. Arról is diskuráltak, vajjon a képviselők visszaadják-e a januárra előre fölveit fizetésüket.

A belvárosi polgárok közt mozgalom indult meg aziránt, hogy a január elsején esetleg bekövetkező ex-lex-állapot dacára új első napjaiban az adót 1899-ik évre előre és egyszerre kifizessék. E tárgyban legközelebb érteseztet is lesz a belvárosi polgári körben.

(Nem lesz rendelet.)

Nagy kíváncsisággal kutatják mindenfelől, milyen formában lép életbe újév napján az ex-lex, s miféle rendelettel fogják ezt köz-tudomásra hozni. Mint értesültünk, semmiféle külön rendeletet nem ad ki a kormány, s a törvényen kívüli állapotnak nem lesz semmi külső dokumentálása.

(Fejérváry Bécsben.)

Báró Fejérváry honvédelmi miniszter, ma délelőtt különkihallgatáson volt a királynál és délután visszautazott Budapestre.

A honvédelmi miniszter ma este már visszaérkezett Budapestre. A „Magyarország“-nak báró Fejérváry Géza bécsi utjáról azt jelentették, hogy a „Neue Freie Presse“ mai estilapja a következő közleményt tartalmazza:

Itt azt mondják, hogy a király egyenes kíváncságára vezethetők vissza a kompromisszum-tárgyalások, ami azt bizonyítja, hogy fent nem tartják már oly erősnek Bánffy állását, mint eddigé.

pedig a legnagyobb vívőszer a hagyma. Régente a gyermekeknek ebből a mézes hagymából enni is kellett s aki még emlékszik az izére, azt mondja, hogy jó volt.

Ma már nem esznek belőle, csak áll az asztalon a törülközővel. Ebből a vászondarab-ból lehet következtetni, hogy alighanem torok-fájások távoltartására szolgált ez a szer, mert a beteg torkát szokás törülközővel körütekerni. S van szintén egy más babona is, amely rendel, hogy azt a mézet, melyből karácsony böjtjén ettek, el kell tenni, mert ez a méz a gyermekeket minden torokfájásból kigyógyítja.

Egyáltalán az esztendő egy időszakához sem fűződik annyi babona és monda, mint az utolsó héthez, amely a karácsony böjtjétől az új év első napjáig tart.

Köztük a legszebb, legpoétikusabb a széna az asztal alatt. Sok helyen szokásos, leginkább gazdálkodóknál. A hit szerint karácsony böjtjének éjszakáján Mária üzöttlen bolyong, helyet keresvén, ahol a kis Jézust megszülije. Ezért e napon a vacsora-asztal alját szépen beterítik szénával, ami a gyermek Jézus fekvőhelyét jelképezi. Régente ez a széna egész újévig az asztal alatt maradt.

Magát az asztalt is állandósították s ma

is van még hely, ahol a karácsonykor megtérített asztal, terített állapotban marad újévig. Ahol ezt a szokást abbanhagyták, ott is megmaradt belőle annyi, hogy az utolsó héten át ugyanazon asztalterítőt kell használni, ha bármennyire elkeveredett is.

Ellenben a morzsa és bármiféle ételhul-ladék egész héten át az asztalon marad, az gondosan összegyűjtendő. Régi hit szerint csuz és szakgatás ellen mi sem használ annyira, mintha ennek a morzsának a főzetéből való fürdőt használja a beteg.

Ismeretes a Luczaszéke, amely szintén karácsony böjtjére készül. Készítéséhez december tizenharmadikán kell fogni, és mindennap kell rajta faragni valamit olykép, hogy a szék karácsony böjtjének éjszakájára legyen készen; sem előbb, sem utóbb. Aki éjfélnél ezen a széken a keresztuttra kiül, megláthatja a boszorkányokat. (De ma már nem kíváncsi rájuk senki.) A Lucza-szék neve csak mint jelző maradt fenn: a nagyon lassan készülő dolgot hasonlítják vele össze. Bár valamikor vonatkozásban állott az utolsó hét babonával, mert például ami Lucza napján tilos, karácsonykor is tiltatik. Így semmit kölcsön adni nem szabad ezen a napon, mert elviszik a ház szerencsáját. A gazdasszony pedig igen

nagy gondal legyen arra, hogy varrótű ne kerüljön a kezébe, mert akkor a jövő évben nem tojnak a tyukok. Ellenben ne dolgozzon semmit, hanem csak üljön egész nap, akkor jó ülk lesznek a kotlós tyukok, ami már egészen világos magyarázat. Ugyancsak a tyukokat abroncsban kell etetni (valami rossz hordó-abroncsba szórni nekik az eleséget), de hogy ennek mi hasznát tartják, már senki sem tudja.

— Nem vágyok babonás — mondja a gazdasszony — de hát miért ne tegyük, ha eddig is így tettük.

Igy is teszik. Pedig nem minden babona jár olyan könnyű szerrel, mint az abroncsban való etetés. Van nehezebb és fufangosabb is. Hogy a lábasjóság a jövő esztendőben el ne hulljon, ez okból karácsonytól újévig semmiféle ruhát nem szabad kötélén szárítani. Azt mind úgy külön kell szárítgatni a kályha és a tüzhely körül. Nagyobb gazdaságoknál, vagy nagyobb családnál ez már szerfölött terhes és unalmas dolog (de hát a jóság kedvéért meg kell hozni az áldozatot).

Aki pedig a következő esztendőben edénytöréstől s efajta károktól magát óvni akarja, annak karácsony napján törni semmit sem szabad, sem cukrot, sem diót, egyáltalán a mozsárt e napon használni tilos. Diót

Erre vonatkozólag éjjel félhivatalosan a következőket jelentik: illetékes helyről fel vagyunk hatalmazva annak a kijelentésére, hogy az a közlemény, amely a Magyarországban, mint állítólag egy bécsi lapnak Budapestről táviratozott híre látott napvilágot, mintha báró Fejérváry honvédelmi miniszter bécsi utja valamelyes kompromisszum-tárgyalásokkal állott volna összekötöttesben, teljességgel alap-talan kóhalmány.

(A többi miniszterek.)

Alkalmassint tévednek a lapok, amikor válságról, bajokról írnak. Ha az ember Darányi, Wlassics, Dániel, Erdély arcát nézi, a legbájosabb idillnek lehet a szemléléje. Mintha nyoma se lenne semminek, oly nyugalommal beszélnek ezek az exczellenciás urak szőlővesszőkről, a mértékhiitelesítésről, a tanulók karácsonyi bizonyítványáról s egyéb világengető dolgokról. Ők alkalmassint a japán kabinet tagjai és Kiao-Tsao sorsáról gondolkodnak. Mert hogy a magyar politikáról is tudomást vennének, annak nyomát hiába keresné a nyájas olvasó.

(A Tisza-lex.)

Szinte észre se vették az emberek, hogy a lex-Tisza nem került a Ház elé. Hanem azért a pártnak igen jól esik, hogy ez a javaslat nem terjesztetett elő. Szentiványi ugyanis konstataulta, hogy hányan írták alá, tehát az aláírás célja ugyanis el van érve.

(Bánffy és Andrássy Gyula.)

Politika azonban mégis van.

Gróf Andrássy Gyula a disszidensek nevében ma hosszasan beszélt a miniszterelnökkel a kibontakozás esélyeiről. Szépszeliden azt a kérelmet terjesztette Bánffy elé, hogy mondjon le. A miniszterelnök, hir szerint, kijelentette, hogy lemond a kormány, ha az obstruálók a jövő kormány számára biztosítják

az indemnitást,
a provizóriumot,
a budgetet, és
a házszabályok módosítását, kapcsolatban a választási törvénynek a választói jog kiterjesztése irányában való módosításával.

Ha mindez meglesz, akkor a kabinet távozik. Előbb nem. Azért persze senki sem vállalhat felelősséget, hogy mindezt így mondta a miniszterelnök.

(Pártértekezletek.)

A nemzeti és a függetlenségi és 48-as párt ma este értekezletet tartottak, melyben Szentiványi Árpádnak ma a Ház nyílt ülésé-

ben történt bejelentéséhez képest, most már legalább öszintén a nyílt obstrukciót határozták el. Mindkét ellenzéki pártban igen élénk és roppant harcziás hangulat uralkodott. A függetlenségi pártban felmerült a kormány vád alá helyezési indítványa is, melynek előterjesztésére egyik képviselőt meg is bizták.

Az értekezletek lefolyása ez volt:

Az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt ma este Kossuth Ferencz elnöklése alatt értekezletet tartott, melyen az elnökön kívül jelen voltak: Tóth János, Kubik Béla, Hentaller Lajos, Boda Vilmos, gróf Benyovszky Sándor, Oláh József, Leszkay Gyula, Bartha Ödön, Meszlény Lajos, Lakatos Miklós, Justh Gyula, Rátkay László, Fáy István, Pichler Győző, Sturman Győző, Lukács Gyula, Thaly Ferencz.

Elnök a pártához érkezett üdvözlő-iratok és bizalmi nyilatkozatok hosszú sorozatát jelentette be, melyeknek felolvasását nagy lelkesedéssel fogadták.

Az értekezlet a tulajdonképeni napirendre áttérve, elhatározta, hogy Madarász József korelnököt január 1-én fél tizenkét órákor üdvözölni fogja az újév alkalmából.

Egyhangulag elfogadta az értekezlet a párt elnökének következő indítványát:

„Kimondja az értekezlet, hogy a függetlenségi és 48-as párt híven alkotmányos álláspontjához nem szándékozik akarata a többség akaratával szemben érvényesíteni, ha ez az akarat a törvények keretén belül marad és a törvényeket tiszteletben tartja; de azon esetben, ha a kormány 1899 év január első napjától kezdve törvénytelen alapon fog kormányozni, a párt a kormánynak minden ténykedését, minden törvényes és a házszabályok által megengedett módon meg fogja akadályozni.”

Egyhangulag elfogadta a párt Bartha Ödön indítványát a kormány vád alá helyezése tárgyában.

Justh Gyula indítványára a párt egyhangulag Bartha Ödönt kéri fel a vádindítvány benyújtására.

Végül kimondta az értekezlet, hogy a párt intéző bizottsága permanenciában marad.

A párt január 2-án délelőtt tíz órákor értekezletet fog tartani.

A nemzeti párt ma este Szentiványi Árpád elnöklése mellett tartott értekezletén a következő határozatokat hozta:

Az értekezlet kimondja, hogy arra az esetre, ha a kormány 1899. január első

napjától kezdve törvénytelen alapon tovább fog kormányozni, ugy ezt a párt a törvények és házszabályok alapján rendelkezésére álló minden eszközzel megakadályozni törekszik.

A határozat meghozatala után Biró Lajos bejelentette az értekezletnek, hogy a mai ülés végén, mikor konstataulta, hogy a gyorsíró a miniszterelnök beszédét nem hallhatja, felszólította őt, hogy a jegyzéssel hagyjon fel s miután a felszólítása sikertelen maradt, a gyorsíró jegyzékét elvette és eldobta. Egyébként a Ház legközelebbi ülésén e tárgyban fel fog szólni. Az értekezlet ezt a bejelentést tudomásul vette.

(A politikai újév.)

A kivételes helyzetben nagy érdeklődés mutatkozik az újévi beszédek iránt, noha előrelátható, hogy azok semmi újat sem fognak hozni. A miniszterelnök beszéde is nagy általánosságokban fog mozogni. Mit is érne a program ilyen időben, amikor az ellenzéki pártok — hir szerint — újév után a házszabályok formáit se akarják megtartani.

A politikai újév aktuusa a nemzeti pártban vasárnap délelőtt tíz órákor, a néppártnál délután négy órákor, a függetlenségi pártnál délelőtt fél tizenkét órákor lesz. Valószínűleg az ellenzéki pártok a korelnököt is üdvözölni fogják.

A függetlenségi és 48-as párt újév napján testületileg fogja üdvözölni Madarász József korelnököt. A szabadelvű párt ugyan nem fog testületileg tisztelegni a korelnökkel, hanem a pártelnök báró Podmaniczky Frigyes és Molnár Antal jegyző elviszik hozzá a párt újévi üdvözlését.

Zágrábból távirják nekünk, hogy gróf Erdődy István, a nemzeti párt elnöke, báró Podmaniczky Frigyeshez, a szabadelvű pártkör elnökéhez a következő táviratot intézte:

„A horvát nemzeti pártkör és a magam nevében van szerencsém. Nagyméltóságodnak az 1899. év küszöbén tiszteletteljes és szívélyes szerencsekívánataimat kifejezni.

Gróf Erdődy István.”

(Az obstrukció ellen.)

Balassa-Gyarmatról táviratozzák: Nógrád-megye mai közgyűlésén hatvanöt szótöbbséggel az obstrukciót eltiltő határozati javaslatot fogadott el és elhatározta, hogy ily feliratot intéz a képviselőházhoz.

Győr vármegye mai rendkívüli közgyűlésén az ország mai állapota felett mély sajnálatát és fájdalmát fejezte ki, látva azokat a viszonyokat, melyek az országot törvényen kívüli helyzetbe sodorják.

sem szabad karácsonytól újévig enni, mert aki ezt teszi, daganatokat kap.

Ellenben, aki azt akarja, hogy sorai jól folyjanak, a karácsonyi éjjeli sütesü kalácsból tartozik enni. Karácsony éjjelén az éjjeli miséről mikor hazatér a háznép, mindenki nyugodni megy, csak a gazdasszony marad fenn, aki már előre elkészített kalácsészta sütésébe kezd. A kalács egy óra, másfél óra alatt készül s a gazdasszony most az egész háznépet felkölti alvásából, még a csecsemő gyermeket s mindenkinek enni kell egy falatot a kalácsból, ami után megint alhat tovább.

E sok furesaság mind a gazdálkodó nép babonája. Aki ismeri őket, fölsoroásukat bizonyosan unalmasnak találja, aki pedig nem ismeri, csodálkozva kérdezheti, hogy miért vannak s honnan támadtak? Ki tudná? De alapjuk alighanem mégis az, hogy a rossz sorsu ember a szerencsét valamiféle fufanggal földöntúli dolgokkal akarja a maga részére hajlítani. A bajban levő ember mindenhez folyamodik, hogy neki is olyan sorsa lehessen, mint a másinak. Mindnyájan ismerünk embereket, akiknek semmi sem sikerül, másokat, akiknek minden sikerül. Ismerek gazdálkodót, rendkívül józan és szorgalmas életűt, de azt semmiféle vállalatáról, próbálkozásáról

megkérdezni nem érdemes, mert azonnal könygyl a szemébe szegénynek. Akármibe fog, ép arra a dologra abban az esztendőben mostoha idő jár. Ismerek mást, odaszeki-életet élőt, az egész háza folyton csupa lakodalom, van olyan kisyárosi szálló, ahol éven át nem fordul meg annyi vendég, mint nála, hol a vidám éjszakákkal egymásba folynak a napok: s amibe fog, aranynyá válik. Dolgot csinál, amire mindenki azt mondja: no, ez már megint hallatlan ostobaság — azonban mindenki tudja, hogy e hallatlan ostobaságból pompás haszna lesz neki. Egyik ezreket vet bele a szőlőjébe, ő még csak nem is kapáltatta, nagyobb benne a dudva, mint a vessző, de több bora és jobb bora azért neki termelt. Ezek azok a dolgok, amikre azt szokás mondani: erre megáll az ember esze. S mikor az ember esze megáll, kezdődnek azok az állapotok, amiknek semmi közük az észhez: a rejtelmések, a titokzatosak, a hit a hihetetlenben. Ez alól kivétel nincsen, ur és paraszt egyformán csinálja, csak hogy az egyik szegyenkezve teszi, a másik meggyőződéssel. Nálunk, szintén gazdálkodónál, sohasem volt valami különösen ur a babona, de azért emlékszem, hogy gyerekkoromban, amidőn rövid időköz alatt több anyagi

csapás érte a családot, formális kutatás történt a ház pinczejében, hogy nem dobott-e be valaki a pincze ablakán skatulyába zárt denevért, mely aztán a romlást okozza. (A gyanu egy rivális rokonra irányult.) De nem találtunk. A kapuajtó küszöbfája alatt sem, melyet fölfeszítettünk s mely alá szintén szokás volt denevért ásní — röntás szempontjából . . .

Nevethetik, ha akarják, de ez így van. Ha újév napján véletlenül vendégségben lesznek gazdálkodó öreg urakkal, lessék csak meg, hogy milyen aggódó gondossággal figyelnek azok a tálalásra. Hogy micsoda étel az, amit behoznak. S mikor a sült malaczkokat hozzák, az asztal több részéről hallatszik az örömteli fölkiáltás:

— Ah, ez előre tur . . .

Ez is babona. Régi babona, amely szerint ujesztendő napján nem szabad szárnyas állat husát enni, hanem malaczt. Mert ami szárnyas állat, az mind hátra kapar (hátrafelé megy a vagyon), míg a malacz előre tur (előbbre halad a vagyon). Ez öreg urak ugyanis az előreturást még a malaczra bizták. Ma már sok iparkodó ember ugyszólván maga turja az orrával a földet, még sem halad semmire. (Minek evett pulykát ujesztendőkor? . . .) Tömörkény István.

A ssikvármegyei állandó választmány folyó hó 21-én tartott ülésében elhatározta, hogy a megyei közgyűlésen a csongrádi átirat pártolását és a képviselőházhoz hasonló szellemű felirat küldését fogja javaslatba hozni.

(Asbóth János az obstrukcióról.)

Asbóth János, aki az obstrukció miatt a néppártból kilépett, most néhány napig választói körében tartózkodott és így alkalmat nyújt, ha nem is beszámoló beszéd keretében, a politikai helyzetéről nyilatkozni. Az obstrukció ellenzéki pártok közül — mondá Asbóth — csak a függetlenségi párt eljárását lehet védelemezni, mert ők az obstrukcióval politikai utjukat, a külön vámtérületet vélik elérhetni. A lex-Tiszát elítéli Asbóth, mert czéltalanak tartja, de azért nem helyesli a disszidensek eljárását sem. Köztük és a kormánypárt között sem mennyiségi, sem minőségi eltérés nincsen, hanem csak naptárbeli differencia van. Bánffy bukása a kibontakozás felé vezetne, de ehhez is az ellenzéknek kellene megteremtene a szükséges előfeltételeket.

(Gróf Andrassy Tivadar beszámolója.)

Gróf Andrassy Tivadar ma Gálszéczen beszélt választói előtt. Elmondta, hogy a Tisza-féle törvényjavaslat miatt lépett ki a pártból. Az obstrukciót azonban veszedelmes „v a b a n q u e”-játéknak tartja. Ő már a múlt választások előtt rámutatott arra, hogy a szabadelvű pártnak a nemzeti párttal egyesülnie kell. Ez biztosította volna a kiegyezés megkötését, az egyházpolitikai harcok után a kedélyek megnyugvását és biztosított volna másfelől nagy parlamenti többséget választási visszaéléseknélkül. Elítéli a kormánynak azt a magatartását is, melyet az inkompatibilitás kérdésében tanúsított. Felhívja a többséget, kövesse a kilépettek példáját és segítse megmenteni az alkotmányt. Gróf Andrassy Tivadarnak az egybegyűlt választók, Izsák János földbirtokos indítványára, bizalmat szavaztak.

(A kormánypárt üdvözlése.)

Báró Bánffy miniszterelnökhöz a trencsénmegyei szabadelvű párt a következő bizalmi nyilatkozatot küldte:

A trencsénmegyei szabadelvű párt mai napon tartott gyűlésében az obstrukciót elítélte és az országgyűlési szabadelvű párt iránt rendíthetetlen bizalmának adott kifejezést, egyúttal legbensőbb érzületének sugallatát követve, egyhangulag és a legnagyobb lelkesedéssel nagyméltóságod és az összkormány irányában is tántoríthatatlan bizalmát, hű ragaszkodását és mély tisztelőtét nyilvánította. Midőn ezt nagyméltóságod hecses tudomására hozni szerencsétlenül, egyszerűen szívünk mélyéből óhajtottuk, hogy az országgyűlési szabadelvű pártnak és annak kebeléből alakult nagyméltóságú kormánynak a törvényhozás, az alkotmány és az ország érdekében kifejtett önfeláldozó munkásságát a legjobb siker koronázza. Fogadjon nagyméltóságod mély tiszteletünk őszinte nyilvánítását, Baross Jusztin pártelnök, Petrács Károly pártfőjegyző.

A miskolci szabadelvű párt végrehajtóbizottsága Szemere Attilához és Lánffy Leóhoz, Miskolc város képviselőihez, a következő táviratot intézte:

A miskolci szabadelvű párt végrehajtó bizottsága mai értekezletén helyeslését és ragaszkodását fejezte ki azon magatartásáért, amelyet a tisztelt képviselő ur a jelen nehéz helyzetben tanúsított. Az itteni szabadelvű párt teljes bizalommal van képviselői iránt, akik bizonyára úgy mint eddig, a jövőben is rendíthetetlenül fognak harcolni a haza és alkotmány érdekeiért.

A beszercei szabadelvű párt báró Podmaniczky Frigyeshez, mint az országos szabadelvű párt elnökéhez a következő iratot intézte:

Mi, akik határszéli vármegyénkben különösen érezzük és érezzük, hogy a jelen aggasztóan válságos politikai helyzetből a nemzet milliói által óhajtott kibontakozás a magas kormány önfeláldozó kitartása mellett különös mértékben függ a szabadelvű párt meghonthatatlan összetartozásától és minden körülmények között rendíthetetlen hűségétől a vallott és követett elvek iránt, eszengve kérjük a népek és nemzetek Istenét, hogy a pártnak élet-halál küzdelemre kényszerített erejét sokasítsa meg a vezérelje dicsőséges győzelemre.

Fogadjon nagyméltóságod hazafias tiszteletünknek és kiváló nagybecsülésünknek kifejezését.

A beszercei választókerület szabadelvű pártjának, Beszercezen, 1898. december hónap 27-én tartott gyűléséből. Launer Elek s. k. elnök, Bazári József s. k. titkár.

K r a s s ó - S z ö r é n y vármegye szabadelvű pártja a mai napon tartott értekezletéből halás érzelmekkel üdvözli nagyméltóságodat s az országos szabadelvű pártot azon szilárd kitartásért, melyvel a szabadelvűség zászlaját a vakmerő támadásokkal szemben férfias elszántsággal megvédve, fenn lobogtatja. Midőn tántoríthatatlan ragaszkodásunkról biztosítjuk, kérjük, hogy a veszélyeztetett szabadelvűséget, mint erős védvárunkat továbbra is oltalmazza. Bősz Hedvig pártelnök. Szilágy György pártfőjegyző.

A szilágy-somlyói választókerület szabadelvű pártjának Szilágy-Somlyón karácsony másodnapján tartott fényes sikerű gyűlése, melyből kifolyólag báró Bánffy Dezső miniszterelnökhöz és a szabadelvű párt elnökéhez, báró Podmaniczky Frigyeshez, lelkes hangon feliratot küldöttek, arra indította a választókerületben egymással versengésben élő néhány függetlenségi pártvezért, hogy ide mára népgyűlést hívjanak össze. A heti vásárra jövő vidéki embereket remélték olcsó szerral beédesgetni a városi színház termébe, de ebbeli reménységük kudarcot vallott. Alig harmincz főből álló választó és nem választó csoport előtt folyt le a Bartha Endre ügyvéd elnöklése alatt tartott népgyűlés, melyben a Tisza-féle javaslat ellen feliratot intéztek és a függetlenségi pártot feliratilag üdvözölték. A gyűlés lefolyása nagyon mérsékelt volt, az előterjesztések csak lelkiesedést keltek.

A nyitrai határozat.

Nyitra, december 30.

Nyitra vármegye köztörvényhatósági bizottsága mai rendkívüli közgyűlésén egyhangulag nagy lelkesedéssel elítélte az obstrukciót és bizalmat szavazott a kormánynak.

A közgyűlésen a vármegyének kevés kivétellel ugyiszólván összes előkelősége együtt volt. Ott voltak gróf Eszterházy János, Bacskány Károly, Rudnyánszky Béla, Craus István, Janits Imre, Szulyovszky Dezső, Szulyovszky Gusztáv és Fridéczky Timót országgyűlési képviselők stb. A tárgyalást Thuróczy Vilmos főispán vezette.

Mindjárt a tárgysorozat hatodik pontjára került sorra Csongrád vármegye ismeretes körlevele, az országgyűlési ellenzék obstrukciójára ellen.

K o s t y á l Miklós főjegyző olvasta fel az állandó választmány határozati javaslatát, amely a következőképen szól:

Csongrád vármegye közönsége két hó előtt, folyó évi október hó 29-én tartott bizottsági közgyűlésében emelte föl szavát, azon terrorisztikus irányzatú visszaélések ellen, melyekkel az országos képviselőknek „egy, számra nézve törpe, és törekvéseiben a nemzeti közvélemény által is izolált csoportja”, jó ügyre méltó kitartással, de még több hevességgel azon fáradozott, hogy a parlament alkotmányos tárgyalását megakadályozza s annak működését megbénítsa. A komoly hazafias aggodalom intő szövege hangzik ki Csongrád vármegye közönségének határozatából, melyet utóbb Temes és Moson vármegyék, Pécs szabad királyi város törvényhatósága és azokkal együtt az ország igen sok törvényhatósága a megütközés és felháborodás kifejezésével megismételt. Mert már akkor azon látszattal bírt a parlament méltóságát is mélyen sértő, botránnyokat és személyi inzultusokat kereső eme agitáció, hogy az végcéljában oda törekszik, hogy a jövő év első napján az államhatalom cselekvő szerve, a kormány, törvényen kívül találja az országot és — mivel az államélet funkciói akkor sem szűnhetnek meg — a kormány törvényes felhatalmazás nélkül legyen kénytelen az ország kormányzati ügyeit intézni.

Nincs széles e hazánknak egy magyarlakta foltja, — mondja azután a javaslat — melyben a közérzés emez áramlattal rokonszenveznit tudna; nincs politikai, nincs alkotmányjogi, nincs közérkösi tekintet, amely a parlamenti minoritásnak amaz erőszakosságait igazolhatná.

És mert nincs melegség, jogosult a közérzetnek, a magyar ember alkotmány szeretetének ezen feliratokban kifejezésre jutó aggodalma, keserű panasza és intelmé.

Ezen kiváltságos helyzetben — így végződik a javaslat — a törvény és igazság leple alatt támasztott lázadásának áldozata lehet évszázadok viharos viszontagságai között is fentartott, millió-

kat átható lelkesedés hősi harczaival visszaszerzett alkotmányunk. Ami a szabadságharc eszméjének glóriája volt, a magyar állami élet koronája, nemzetünk alkotmánya, azt ugyanazon szabadságharc félszázados évfordulóján, a nemzeti ünnepek örömjárájának visszhangjában porba taszítja a nemzeti képviselőlet egy erőszakos kisebbsége.

Mindezeknél fogva Nyitra vármegye közönsége hazafias kötelességének tekinti azt, hogy a parlamenti életfolyam megbomlasztott rendjének sürgős helyreállítása és a jövőre leendő hathatós megóvása és biztosítása érdekében felirati kérelmet intézzen az országgyűlés képviselőházához.

Elhatározza továbbá, hogy a törvényhatóság mely fájalmát fejezi ki a fölött, hogy a képviselőház kisebbségének a parlament tekintélyét és a nemzeti közérzetet mélyen sértő erőszakoskodásai az ország alkotmányát veszedelmes válság elé kényszerítették. A törvényhatóság tántoríthatatlan ragaszkodását fejezi ki az ország alkotmányához és jogrendjéhez, azon óhajának kifejezése mellett, vajha azt a hazafias közakaratra minden ellenkező törekvés ellen diadalmaskodó ereje a legközelebbi idő alatt ismét teljes fényébe és csorbítatlan hatalmába visszaállítaná.

Végül kifejezi a törvényhatósági bizottság bizalmát a kormány iránt, azon önfeláldozó, bátor és a parlamentarizmus alapelveit törhetetlen kitartással védő hazafias magatartásáért, melyet az alkotmány épségét is veszélyeztető terrorisztikus erőszak ostromával szemben tanúsított, s amely magatartásban és a parlamenti többségnek férfias, higgadt és bölcs támogatásában biztosítékát látjuk annak, hogy elvégre a parlament saját erejéből mégis diadalmaskodni fog az ellenáramlaton és súlyos áldozatok árán is sikerülni fog az országnak, alkotmányunknak és abban a közhatalmának tekintélyét mielőbb teljes díszébe visszaállítani.

A határozati javaslatot perczelig tartó taps- és éljenzés követte s a közgyűlés a feliratot egyhangulag magáévá tette.

A válság tetőpontján.

(Az országgyűlésből.)

Oly idillikusan kezdődött a mai ütés, hogy új Treuga Deiről kezdtek az emberek álmodozni. Oly békés hangulat uralkodott, hogy még Polónyi Géza is egy véleményen volt a Ház többségével. Meg is egyeztek szépen valamennyien abban, hogy ne legyen ülés se holnap, se holnapután, se hétfőn. Mindez szép és biztató volt. Nem zavarta az idilli hangulatot Sággy Gyula sem, aki a vita első szónoka volt. Beszéde, mint rendesen, nem zavart semmit. A jobboldal gondoskodott is róla, hogy Sággyt se zavarják beszédében, mert kivonultak tömegesen a folyosóra szincerezizálni a parlamenti békéről. Egyik jökevény honatya, ki még ezekben a szomorú napokban sem vesztette el humorát, bezárta a jobboldali teremajtót és egy óriási lap papirosra ezt írta fel:

Tilos a bemenet.
Sággy beszél!

Magától értődik, hogy senki se ment be. Mindenki respektálta ezt a kedélyes tilalmat. És Sággy, a Ház nagy hypnotizálója, oly zavartalanul végezhette hét mérföldes beszédét, mint ahogy kezdte. Visontai Somára is átcsapott a Háznak ez az ünnepi hangulata és odaszólt hozzánk:

— Csak nem bolondultam meg, hogy ennek a Háznak józanul beszéljek.

De mégis józanul beszélt. Legalább a pártjának roppantúl tetszett. Folyton éljenzetek, tapsoltak neki, sőt egyszer még Horánszky Nándort is megéljenzették a Visontai kedvéért. Szóval elég pompás volt a hangulat. Azt hitte az ember, hogy ezzel a Házal akár egeret is lehetne fogatni és már-már mindenki abban reménykedett, hogy legalább az utolsó ülést nem fogja megrontani valamely viharos inczi-dens, amikor tudja Isten miért és honnan becsapott a villám. Mind az a puskapor, amelyet az újév utánra akartak szárazon tartani, egyszerre felrobbant. Pedig igazán nem volt semmi szükség erre.

Az öreg Madarász kötelességéhez hiven megállapította a keddi ülés napirendjét. Ez volt az alkalom, melynél kitört a vihar, amely eleinte nem is indult viharok.

Akadémikus kijelentés támadt az elnök indítványa nyomán. Kossuth Ferenc

szép szerényen a kormánypártra hártotta a felelősséget az ex-lex állapot bekövetkezéséért. Még ezt is kedélyesen vették. Csak a kormánypárton mosolyogtak rajta. De már a következő szónokkal farkaszemet néztek. Horánszky Nándor állt fel. Valaki elkiáltja magát:

— Eláll!

Biró Lajos és Förster Ottó felugranak:

— Ki meri ezt kiáltani? — Egyelőre azonban ennyiben marad a dolog. Horánszky csatlakozik Kossuth nyilatkozatához. A törvények uralma és az ország nyugalma érdekében — ugymond.

Még Molnár János is relatív nyugalomban beszélhet, de Szentiványi Árpád alatt már ropog a puskapor.

— Bejelentem az obstrukciót; ha kell, egymagam viszem; ha van aki követ engem, beváltom ígéretemet.

A felhangzó harezai zaj jelenti, hogy lesznek sokan, akik követni fogják, sőt Polónyi Géza nyomatékot is ad az ígéretnek, ő még Szentiványinál is erőteljesebb hurokat peng. A pragmatica sanctio idézetével hangsúlyozza, hogy az uralkodó esküjével biztosítja az alkotmányt.

Az egész Ház már kezd nyugtalankodni. Ekkor egy történelmi jelentőségű pillanat következett be. A jobboldalról felállt Kubinyi Géza, kiről mindenki tudta, hogy az utóbbi időben sokat buzgólkodott a parlamenti béke érdekében.

— Önök a harezot hirdetik — ez fáj felkemenek, szívemnek. Én nem vagyok pártvezér, de tudatában vagyok a helyzet komolyságának. Én felajánlom önöknek a békét — és most itéljen közöttünk az ország.

Most az ellenzéken volt a sor a mozgással. Kubinyi hazafias nyilatkozata észrevette velük, hogy túllöttek a célon. Ezt Ivánka Oszkár érezte is, és Kubinyival szemben szükségesnek tartotta annak hangoztatását, hogy ha kinálkozik mód a kibontakozásra, ő elfogadja, de az érdekszövetségeknek távozniuk kell.

— Azt hiszem, ma is tulnyomó többségben olyanokból áll a képviselőház — így végzi beszédét — kiknél sem a szó, sem a toll, sem a kard nincs megfizetve.

Az egész jobboldal felzudul. — Kik ezek! Nevezze meg!

Ivánka ismétli kijelentését és azzal végzi be, hogy ha nincs kibontakozás, nem marad egyéb hátra, mint az élet-halál harc.

Kinos csöndben emelkedett fel Gajári Ödön, ki az ellenzékot teszi felelőssé a bekövetkezett állapotokért. Az ellenzék feszítségben. Az elnök Gajári szavaiban kritikát lát az elnök működésére nézve és figyelmezteti, hogy ehhez nincs joga. De mert Gajári továbbra is a ellenzéknek a házszabályokkal üzölt visszaéléséről beszél, Madarász ismét figyelmezteti, hogy maradjon a tárgynál. Ekkor Gajári idegesen felszól:

— Majd meglátom, hogy fog-e a jövőben az ellenzékkel szembem is így eljárni.

Ezzel leül, nehogy az elnök megvonja tőle a szót. Ekkor felemelkedik báró Bánffy. Iszonyu zaj és lármá, fűlsiketítő dobogás és asztalcsapkodás. Az ellenzék olyan vad, mintha ott mindenki fejét vesztette volna. Szilágyi Dezső összetett kezekkel jár közöttük és kéri, hogy hallgassák meg Bánffyt. A jobboldalról felszólnak az elnökök:

— Most mutassa meg, hogy mit tud!

Madarász kétségbeesett kísérletekkel próbálja a csöndet helyreállítani, de a fékevesztett ellenzék tovább tombol.

— Ki vele! Hazaáruló! Nem hallgatjuk! — ordít az ellenzék. Bánffy áll, ő az egyedüli nyugodt alak a viharzó Házban. Madarász felfüggeszti az ülést. A szünet alatti kezdetét veszi az „affaires elintézése”. Segédek járnak-kelnek. Amikor vagy tíz perc után Madarász ismét megnyitja az ülést, báró Bánffy körülveszi egy nagy csoport és báró Bánffy, nem törődve az ellene zúduló lármával, egyenesen a z ellenzék tetszi felelőssé a bekövetkezett

állapotokért. Kubik, Hentaller, Biró odaszaladnak és a gyorsírókat megakadályozzák, hogy a beszédet jegyezzék.

Biró Lajos ki is tépi az egyik kezéből a papírt. Orley azonban visszaveszi. Valóságos dulakodás támad. Heltai Hentallerrel cziyakodik össze. Az elnök ebben az iszonyu lármában berekeszti az ülést. Kubik utána kiált Bánffynak:

— Mi nem hallottunk semmit. Ez a beszéd nem kerül a naplóba.

Kint a folyosón nagy izgatottsággal pertraktálják a képviselők a történeteket. Valaki megjegyzi:

— Pedig, de másként indult ez az ülés!

A képviselőház ülése.

Madarász József korelnök megnyitván az ülést, egy csomó beérkezett kérvényről számol be.

(A kereskedelmi miniszter előterjesztéséről.)

Báró Daniel Ernő kereskedelmi miniszter két törvényjavaslatot és több jelentést terjeszt elő, melyekről lapunk más helyén számolunk be.

(Az újévi szünet.)

Madarász József korelnök kijelentette, hogy ő a kormányelnökkel először abban állapotot megtegnap, hogy szombaton és vasárnap legyen szünet. Mivel azonban az egész Ház minden részéről arra kérték, hogy még hétfőn is legyen szünet, a kormányelnök hozzájárulásával indítványozta a háromnapos szünetet. Másfelől arra kéri a képviselőket, hogy a gazda-képviselők érdekében, akiknek e három napra okvetlenül szükségük van, fogadják el az ő javaslatát. Polónyit fölkéri, hogy vonja vissza javaslatát.

Polónyi Géza kijelenti, hogy ha tegnap tudta, vagy csak sejtette volna az előzményeket, nem tette volna meg indítványát. Most hozzájárul az elnök javaslatához. (Helyeslés.)

Az elnök határozatilag kimondja, hogy a Ház szombattól hétfőig nem tart ülést.

Sághy Gyula: Azt hiszi, hogy az ellenzék harezát minden igaz hazafi szimpátiával kíséri, mert ő az igazsáért küzdenek. A többség, ha az ellenzék valamely nemzeti követelményt sürgetett, azonnal erőszakosságról siránkozott. Ez már ismeretes dolog. Minden ilyen nemzeti követelményt kicsinyléssel fogadtak, a koronánál diskreditáltak, de ha az megvalósult, akkor a maguk érdeméül hirdették. (Ugy van! az ellenzéken.) A hazafiak azonban dicsőítve fogják ezt és a mostani harez megítélésében sem fogják megzavartatni magukat a kormánypárt vádjaitól. Szól azután arról a házszárról, melyet az ellenzék ellen intéznek Jászberényben és másutt. A kormánypártra apellál, hogy az ellenzékkel kezelt fogva, mentse meg együtt a hazát. (Helyeslés a baloldalon.)

Az Elnök az ülést öt percre felfüggeszti. Szünet után

Meszlény Pál személyes kérdésben kér szót. A tegnapi ülés végén Sándor József azt mondta, hogy szülő dűpirozásnak esett áldozatul, mikor azt mondta, hogy Sándor József öt nappal a választás előtt ellenzéki volt. Konstatálja, hogy tévedett, azt hitte, hogy nem Sándor, hanem Bernády beszél.

Visontai Soma: Báró Bánffy itt a Házban restelkedés nélkül beismerte, hogy a kuriai bíróság azért nem emelte törvényre, hogy a kiegészítés kérdéseiben legyen egy nagy többsége. És tanúnak hozta Széll Kálmánt is, hogy őt is részesevé tegye az ilyen elveknél. Álljon fel Széll Kálmán, mondja meg mi az igaz? Az új évben nem örömmel mennek át a szülő és társai. Ezer éves alkotmányunkat tépik foszlányokká. Bánffy persze nem törődik vele, mert, mint a közmondás mondja, a dagadt embernek semmi sem árt, semmi sem használ. (Derűtség.) De ha az ellenzék beronta volna a vitorlát és a hatalmat tovább engedte volna tozódni, ezzel bünt követelt volna el. Szilágyi Dezső begettatta levelébe azt a nagy igazságot, hogy Magyarországon a közigazgatási üldözések kezdenek divatozni, ami tudvalevőleg Oroszország jellemvonása.

Percezel Béni: Nem igaz. (Nagy zaj.)

Visontai Soma: Most a kormány és a többség ráter az alkotmányellenes útra. (Fölkialítások: Gyalázat!) Hogy mi fog történni akkor, ha rátér, azt a történelem megmutatja. A nemzet ellentétlenségén az ilyen uralom akkor is megfordul, mikor idegen fegyveres hatalom él vele. Hiszi, hogy a fejedelem az ámtóktól azok felé fordul, kik őt felvilágosítják a nemzet óhajairól. Csatlakozik Kossuth javaslatához. (Éljen és taps a bal- és szélsőbalon.)

Az elnök javasolja, hogy a Ház a legközelebbi kedden 11 órakor tartsa meg ülését és a mai tanácskozás folytatását javasolja. (A miniszterelnök bejő. Zaj.)

(Az ellenzék tiltakozása.)

Kossuth Ferencz: Hozzájárul a proprozióhoz, de minthogy ma van ez évben az utolsó ülés mire újból összejön az országgyűlés, az ország törvény nélkül lesz, kötelességének tartja kijelenteni, hogy a függetlenségi párt a többség akaratának érvényesülését nem akadályozta volna meg, ha ez az akarat a törvény keretében maradt volna meg. Az ország színe előtt a kormányt teszi felelőssé az alkotmány megtámadásáért. (Ellentmondás jobbról.) A király esküt tett az alkotmányra, köteles azt meg is védeni.

Horánszky Nándor szólásra áll fel. (Eláll! kiáltások jobbról.) Csatlakozik ahhoz, amit Kossuth mondott. Konstatálja, hogy a kibontakozás lehetősége ma is fenforog, attól függ csupán, mit tesz a kormány, mit tesz a többség. Akadályos lesz az a rémuralom, (Derűtség jobbról.) melynek lerombolására ők törekednek. Ebben az utolsó percben nem tétet egyebet, mint hogy a törvénytelen uralom ellen tiltakozik. (Zaj és ellentmondás jobbról.)

Molnár János hozzájárul Kossuth Ferencz kijelentéséhez. (Gúnyos nevetés jobbról.) A néppárt is hajlandó volt a felhatalmazást megadni, (Nagy zaj jobbról.) de azon feltétel alatt, hogy a miniszterelnök helyéről távozik. (Felkiáltások jobbról: Szép kijelentés!)

Szentiványi Árpád szintén magáévá teszi Kossuth kijelentését. Tagadja, hogy itt obstrukció foly. (Gúnyos nevetés jobbról.) Ezentúl azonban lesz, mert meggyőződtek róla, hogy a többség a törvénytelen ténre lépett. Csak a maga nevében beszél, de ha valaki csak követi, ő helyén lesz.

Polónyi Géza: Csatlakozik Kossuth kijelentéséhez, még inkább üdvözli Szentiványi nyílt és őszinte beszédét. A magyar alkotmány fundamentuma a pragmatica sanctio. Ebben a törvényben a király biztosítja az alkotmány szentségét, viszont a nemzet biztosítja a trónt a dinasztiaing. Ez egy kétoldalú szerződés. Egyik jog a másik nélkül nem állhat meg. Vigyázzon a jobboldal. Többet kockáztat Bánffy személyénél.

Kubinyi Géza: Azon jelenet után, amit itt látott, a lelke sir. Láttá, mint nyújtják egymásnak kezüket az ellenzék vezetési arra, hogy miként rontsák meg a hazát. (Viharos tetszés jobbról.)

Ő is tesz egy kijelentést. Ő is odanyújtja jobbját: Teremtse meg a békét; mentse meg a hazát. Diadalmaskodjék az igazság: az alkotmányos többség akarat. Elvárja, hogy akkor, mikor a béke órája ütni fog, ők is ott lesznek. (Helyeslés.)

(A vihar.)

Ivánka Oszkár: Kubinyi szavai félreértésen alapulnak. Az ellenzék közt nincs semmi koalíció, az ellenzék csupán együttesen küzd egy érdekszövetséget ellen. (Felkiáltások jobbról: Micsoda beszéd ez?)

Nalam nincs megfizetve sem a toll, sem a szó, sem a kard! (Óriási zaj jobbról.) Meg van győződve, hogy a tuloldal többsége is ilyen. Férfiakból áll. (Felkiáltások jobbról: Kik nem ilyenek? Mondja meg?) Ha a békét úgy akarja megkötni a jobboldal, hogy az ország érdekei lesznek szeméi előtt, ők ott lesznek!

Gajári Ödön: Kijelenti, hogy az ő kardja, szava, tolla nincs megrendelve. Nem is védekezik ez ellen. De csodálkozik, hogy azok, kiket a mai állapotokért terhelné a felelőség egy része, ezt a felelőséget magukról elhárítják. Három hó óta visszaélt az ellenzék a házszabályokkal.

Kubik Béla: És ezt meri Szilágyi Dezsőnek mondani?

Gajári Ödön: Hiába próbálja a közbeszólo képviselő ur ezt arra az igen tisztelt képviselő urra áthárítani, akinek ebben része nem volt.

Az elnök: Rendreutasítja Gajarit a volt elnök működése fölött gyakorolt kritika miatt.

Gajári Ödön: Ismét a házszabályokkal üzölt visszaélésekről szól.

Justh Gyula: Ne vitalkozzék az elnökkel.

Elnök: Ismét figyelmezteti Gajarit, hogy maradjon a tárgynál, mert különben megvonja tőle a szót.

Gajári Ödön: Majd meglátom, hogy gyakorolja az elnöki hatalmat a tuloldallal szemben. (Nagy zaj és nagy mozgás.)

Báró Bánffy Dezső feláll. (Óriási zaj.)

Ivánka Oszkár: Ismét hazudni akar!

Elnök: Rendreutasítom a közbeszólo képviselő urat; nem tudom, kicsoda az.

(A miniszterelnök beszéde.)

Báró Bánffy Dezső miniszterelnök: (Feláll és szólni kíván. Nagy zaj a bal- és szélső baloldalon. Felkiáltások: Ki vele! T. Ház! Méltóztassanak meggyőződve lenni... (Folytonos zajos közbekkiáltások a bal- és szélső baloldalon: Ki vele! Ki vele!) A kormány teljes tudatában van... (Folytonos nagy zaj a bal- és szélső baloldalon.)

Ivánka Oszkár: Ismét hazudik! (Nagy zaj.)
Az elnök: Rendreusítom a közbeszólo képviselő urat, nem tudom, ki az! (Felkiáltások a jobboldalon: Ivánka!) Figyelmeztetem a képviselőházat, hogy nem utasítottam rendre legközelebb, midőn leült, Gajári Ödön tisztelt képviselőtársamat, noha rendre kellett volna utasítanom, (Igaz! Ugy van! a bal- és szélső baloldalon.) de önök is, akik magukat függetlenségi és 48-asoknak mondják és akik a szabad haladás embereinek vallják magukat, mutassák meg, hogy tisztelik a 48-iki törvényeknek azon szakaszát, mely a szólás-szabadságról szól. (Hosszantartó élénk helyeslés a jobboldalon. Nagy zaj és felkiáltások a bal- és szélső baloldalon: Úljön le! Nem hallgatjuk meg! Nem fog beszélni! Halljuk! Halljuk a jobboldalon.)

Báró Bánffy Dezső miniszterelnök: Legyen meggyőződve a tisztelt Ház, (Folytonos nagy zaj és nyugtalanság a bal- és szélső baloldalon.) hogy a kormány igen is tudatában van annak a nagy... (Hosszantartó nagy zaj és mozgás a bal- és szélső baloldalon.)

Az elnök: Az ülést tíz percre felfüggesztem.

(Szünet után.)

Báró Bánffy Dezső miniszterelnök: (Folyton tartó nagy zaj.) Méltóztassék meggyőződve lenni, tisztelt Ház, hogy a kormány ismeri jelentőségét azon nagy felelősségnek, amely reá a jelen körülmények között hárul. Törvényes kötelességéből folyólag a felelősség elől nem is tér ki. De kötelességemnek tartom kijelenteni, hogy tévednek azon képviselő urak, akik azt hiszik, hogy a történet után a felelősség a kormányt, vagy a szabadelvű pártot kizárólag terheli. Valódi okozói azok, akik a tisztelt Ház működését állandóan akadályozván, a jelen helyzetet megteremtették. A tisztelt elnök urnak a napirendre vonatkozó javaslatát elfogadom. (Nagy zaj. A képviselők a terem közepére tódulnak s körülveszik a miniszterelnököt, Bíró Lajos a gyorsíró kezéből a papírt kitepi. Óriási zaj.)

Elnök a vita folytatását kérdre halasztván, az ülést bezárja.

Ülés vége 3 óra előtt.

Ujabb politikai affairek.

A mai viharos ülés se maradt „lovagiasság ügyek” nélkül. Az ülés folyama alatt két ilyen ügy is támadt, de mind a kettőt még a mai nap folyamán a lovagiasság szabályai nak megfelelően, békésen intézték el. Függetlenül van azonban még mindig Horánszky Nándor ügye, ki azt a kérdést, hogy elintézték-e az ügye báró Bánffyval, becsületbiróság elé akarja vinni.

Az egyes ügyekről a következő tudósítások szólnak:

(Gajári-Ivánka ügy.)

A mai ülés végén Ivánka Oszkár a napirend megállapításához szólva, kijelentette, hogy: neki sem szava, sem tolla, sem kardja nincs megfizetve. Erre Gajári Ödön emelkedett szólasra, ki Ivánkának válaszolva azt mondta, hogy nem hiszi, hogy annak a szóra, tollra és kardra tett alluziói ő reá vonatkoznak. Egyébként is oly caekély az egész ügy, hogy a Házen kívül előnyösebben tartja azt elintézni. És beszéde befejeztével megbizta gróf Tisza István és Dániel Gábor képviselőtársait, hogy Ivánka Oszkár kérdőre vonják. Ivánka a maga részéről Szentiványi Árpád és Fáy István képviselőket bizta meg az ügy elintézésével. A segédek este hét órakor találkoztak, amikor is a következő jegyzőkönyvvel intézték el az ügyet.

Jegyzőkönyv.

Felvétel Budapestben, 1898. december 30-án, jelen voltak az alólírottak.

Dániel Gábor és Tisza István, Gajári Ödön ur nevében felvilágosítást kérnek Fáy István és Szentiványi Árpádtól, mint Ivánka Oszkár ur megbízottaitól az iránt, hogy az Ivánka Oszkár ur mai képviselőházi felszólalásában mondták Gajári Ödön urra vonatkoznak-e?

Fáy István és Szentiványi Árpád felhívására alólírottak együttesen megvizsgálták a gyprairói jegyzeteket és azon egyhangu megállapodásra jutottak, miszerint az Ivánka Oszkár ur által mondták Gajári Ödön urra értelmezve nem is lehetnek, ennél fogva azokban reá nézve sértés nem foglaltatik.

K. m. f.

Dániel Gábor, s. k. Szentiványi Árpád, s. k.
Tisza István s. k. Fáy István s. k.
mint Gajári Ödön ur mint Ivánka Oszkár ur megbízottai.

(A Hentaller-Heltai ügy.)

A másik affaire Hentaller Lajos és Heltai Ferencz országgyűlési képviselők között támadt. Amikor ugyanis a miniszterelnök az óriási zajban beszélt, a gyorsírók valamivel közelebb mentek, hogy hűvebben jegyezhessek a szavait. Körülöttük eközben valóságos dulakodás támadt. Ebben a dulakodásban Heltai Ferencz valahogy Hentaller Lajos kezéhez ért, amit ez inzultusnak vett és Szabó István és dr. Tóth János által provokáltatta Heltait. Heltai segédeként megnevezte Kristóffy József és Bornemisza András képviselőket. A segédek megállapították, hogy itt sem sértési szándék, sem inzultus nem forog fenn és jegyzőkönyvi nyilatkozatokkal intézték el az affairet.

(Horánszky ügyel.)

Horánszky Nándor ügyeivel sokat foglalkoztak ma este az összes politikai pártkörökben.

A fő érdeklődést az a kérdés keltette, hogy vajjon becsületbiróság elé kerül-e a kérdés, hogy van-e Horánszky-nak elintézetlen ügye. Általános volt a vélemény, hogy nem kerül a dolog becsületbiróság elé s így Horánszky most sem kaphat elégtételt. Ez a tény szinté beláthatatlan perspektívát nyit meg az ember előtt a provokálások és jegyzőkönyvek terén.

Horánszky maga nagyon forszirozza ügyeinek elintézését. A képviselőház folyosóján ma beszéltek is már a becsületbiróság megalakulásáról, sőt megnevezték a becsületbirókat is. Kik a folyosó hire szerint Hollán tábornagy, Széll Kálmán, gróf Csáky Albin és gróf Széchenyi Béla volna, kik herczeg Lobkovitz hadtestparadicsnokot választának meg elnökül.

(Polónyi-Splényi-ügy.)

Ismeretes az a sértő nyilatkozat, melyet báró Splényi Ödön rendőrtanácsos Polónyi Gézához intézett, mivel Polónyi a borhamisítások dolgában Splényi eljárását a Házban erős kritika tárgyává tette. Polónyi sajtóperit indít Splényi ellen a holnap fogja beadni terjedelmes feljelentését a sajtóügyi bírósághoz.

KÜLFÖLD.

Az osztrák provizórium. Prágából táviratoznak: A „Hlasz Národa”-nak jelentik Bécsből: A tizennegyedik szakasz alapján elrendelt kiegyezési provizórium egy egész évre fog szólni, de érvényessége azonnal megszűnik, míhlyt a kiegyezési törvényeket megszavazzák és szentesítik. Az egy esztendei érvényességet különösen a magyarországi viszonyokra való tekintettel rendelik el.

A Dreyfus-pör reviziója.

Paris, december 30.

A gyarmatügyi miniszter megezőfolja a „New-York Herald”-nak azt a jelentését, hogy Dreyfust e hónap negyedikén egy Franciaországba menő hajóra szállították, mert Dreyfust csak a semmitőszék hivatalos megkeresésére fogják visszahozni. Ha a semmitőszék el-

határozza, hogy Dreyfus hazahozatalát kéri, a közönség előbb fog erről értesülni, mint a cayennei hatóságok.

Paris, december 30.

A „Temps” jelentése szerint a semmitőszék távirati uton a kérdőpontok egész sorát küldte meg a cayennei bíróságnak, amely kérdőpontokat az ottani vizsgálóbíró fogja Dreyfus elé terjeszteni.

Paris, december 30.

A „Volonté” értesülése szerint a semmitőszék még nem kapta meg a titkos iratcsomót, de az átadás legközelebbre várható. Ugyanez a jelentése szerint Chanoine tábornokot kirendelték Cuignet százados mellé, hogy a semmitőszéknek minden felvilágosítást megadjon a hadügyminisztérium egyes osztályainak szolgálatáról. Ezzel szemben az „Echo de Paris” azt állítja, hogy Cuignet százados tegnap már megkezdte a felvilágosítások megadását az első titkos ügyiratokra nézve, amelyeket a semmitőszéknek átadtak. Ugyanez a lap megjegyzi, hogy Cavaignac-ot újra kihallgatják. Az első kihallgatáson Cavaignac csupán arra szorítkozott, hogy előadta Dreyfus bűnösségéről való meggyőződésének okait, mert nem akarta elvállalni a felelősséget a titkos dossier tartalmának közléseért, mielőtt ezt a kormány elrendeli.

Paris, december 30.

A hazafias liga tegnap este közgyűlést tartott, amelyen négyezer ember volt jelen. Sok beszédet mondtak, amelyekben azt hangoztatták, hogy a Dreyfus-ügy nyomán támadt helyzet miatt új hazafias ligát kell alapítani. A liga elfogadta az új liga alapszabályait s köztetszés mellett Drouillet választotta meg elnöké. A rendet nem zavarák meg.

Látogatás az Ördögsgzigeten.

Amióta Dreyfus sorsa a világot foglalkoztatja, sokan leirták már az Ördögsgzigetet és a szerencsétlen fogoly sorsát, jöllehet a francia kormány éberem örökösök, hogy idegen ember be ne tehesse lábát az Ördögsgzigetre. A nyáron végre külső körülmények kényszerítették a gyarmatügyi minisztert, hogy dr. Berthault Leót, Franciaország egyik nevesebb orvosát elküldje le Royalba, az Ördögsgziget egyik részére, ahol a sárgaláz megtizedelte a foglyokat. A sárgaláz elmúltával Berthault visszatért Cayenneba és most közzé teszi az Ördögsgzigeten tett megfigyeléseit és hosszabban megemlékezik Dreyfusról, akit többször meglátogatott.

Első látogatása alkalmával orvosi vizsgálat alá vette Dreyfust és mindjárt megmondta Verignon igazgatónak, hogy a hiányos táplálkozás és a folytonos izgalom annyira megviselték Dreyfust, hogy halászhatóanul orvosi kezelésre van szüksége. Azóta Berthault csaknem naponként ott volt pár óráig Dreyfus cellájában és néha-néha, amikor az örök kevésbé figyelték, el is beszélgetett vele egyről-másról.

— Csak ne legyen kishitű! — erősítette a szegény foglyot. — Jog és igazság útban van, nyugodt lehet, ártatlansága ki fog derülni.

— En folyvást reménykedem, ez az, ami még éltet. A gyalázat, az éghajlat, a magány és a durva bánásmód megölhetne, de én kapaszkodom az életbe, hogy megköszönhessem valaha barátaim fáradozásait.

Három épület áll a déli szigeten, ahol Dreyfust őrzik, ötven láb magas és hatvan láb széles emelkedett területen. A tulajdonképeni zárknak csak a teteje látható, mert köröskörül erős kerítés foglalja be. Két évvel ezelőtt Dreyfus olykor elhagyhatta zárkáját és őrizet alatt sétálhatott naponként pár óráig a déli szigeten. Most azonban nem hagyhatja el börtönét. Az Ördögsgziget egyébként könnyen megközelíthető. Verignon igazgató maga kétszer tett próbát éjjel egy kis csónakon, mind a kétszer kikötött a parton és bement Dreyfushoz — az örök aludtak. Csakhamar új embereket küldött a gyarmatügyi miniszter a szigetre, a régiéket elcsapták. Az állami örökön kívül egy Daniel nevű magán-detektívet is alkalmaztak, aki nemrég maga is rabviselt ember lévén, jól ismeri,

hogy a foglyok miképen szokták megkísérteni a szabadulást.

— Reám, — mondta Daniel némi öndicsékvéssel — annál nagyobb szükség van, mert Cayenneban egész társaságot alakítottak azok a foglyok, akik kitöltötték már büntetésüket. Jó pénzért készek akárkit is kiszabadítani. Egy millió frankért bizonyára Dreyfust is kiszabadítanák.

Daniel elővigyázati intézkedéseinek elseje az volt, hogy Dreyfust megláncoltatta ágyában. Az amugy is elcsigázott embert ez az intézkedés ágyba döntötte. A sziget kormányzója az ítéletre hivatkozott és tiltakozott Dreyfus lánccolása ellen, de hiába.

— Dreyfust élethossziglan tartó számkivételre ítélték — írta egy levelében a kormányzó a gyarmatügyi miniszterhez — tehát épen olyan bánásmódban kellene őt részesíteni, mint a gyarmat többi foglyát. És őt mégis magánzárkában tartják. A kerítésen kívül nem mehet ki és éjjel-nappal őrzik. A cellájában vasketrecz van, ahol folyton egy-egy ór ül.

A vasrácsokat az őr védelmére készítették, ezenkívül villamos csengőket vezettek be a ketreczbe, amelylyel egy pillanat alatt talpra lehet állítani az egész őrséget. Egy asztal, egy szék és egy tűzhely minden butora Dreyfusnak. Ruhái a falon lógnak. Irnia csak akkor szabad, ha közvetlen mellette egy őr áll, aki figyeli keze minden mozdulatát. Ezt a kellemetlen asszisztenciát kikerülendő, inkább rajzolással öli az unalmát. Különösen építészeti rajzokat készít, mindegyiken rajta van a megviselt lélek túlságzott képzeletének nyoma.

Reggel hat órakor fölkeltek és tízig sétálhat a kerítésen belül. Tízöt tizenegyre bezárják a szobájába, mialatt elkészítik számára a reggelit. Tizenegy órától délután öt óráig megint kimehet a szobájából. Őt után megláncolják és reggelig le sem veszik lábáról a bilincset. Azok a hírek, mintha haldokolnék, tulzoltak. Ő ideges ember és emellett túlzékony, de lélekereknek sincs híján. Krónikus májaja van. A kormány egy adag kecsketejet és mellé száraz kenyéret ad neki, egyéb ételeket jötevőitől kap. Főzelékféléit maga készít egy kis alkohol-lámpán.

A számára érkező küldeményeket természetesen a szigeten szigorúan átvizsgálják. A fehérneműket olykor szétfejtik, mert attól félnek, hogy valami irás lehet bennük. Nemrég egy R betű óriás konsternációt okozott, azt hitték, hogy ezzel azt akarják tudtára adni, hogy: Revízió meglesz! Szétszakították az inget. Kiszült azután, hogy a titokzatos betű az ingea közönséges gyári jel. Dreyfusné leveleit kétszer-háromszor is átvizsgálják és ha semmi gyanus szót sem találnak benne, akkor a szórendet változtatják meg, hogy a szavak sorrendjéből valamit ki ne olvashasson.

TÁVIRATOK.

A nagy-szebeni metropolita-választás.

Nagy-Szeben, december 30. A kongresszus mai ülésén felolvasták az igazolóbizottság jelentését a kongresszusi képviselőválasztásokról és egy kivételével igazolták az összes választásokat. Azután a holnap délelőtt tíz órakor leendő metropolita-választás szavazatszedő bizottságába és a költségvetési bizottságba beválasztották Musta, Cosma és Rotariu kongresszusi tagokat. Annak a feliratnak a szerkesztésével, amelylyel a választási aktust legfelsőbb jóváhagyás végett a király elé terjesztik, az elnökséget bízták meg. Ma délután előértekezlet volt a holnapi választás előkészítése tárgyában.

Hajótörés.

London, december 30. A Lloyds táviratot kapott Hongkongból, amely szerint a „Glenavon” nevű londoni gőzös egy szirtbe ütközött és elsüllyedt. A legénység egy részét megmentették és Hongkongban partra szállították.

A szultán születésnapja.

Konstantinápoly, december 30. II. Abdul Hamid szultán születésnapját ma önnepélyesen ülték meg. A török lapok magasztalják a szultán uralmát. A „Szervet” azt írja: Milliók meg milliók ismerik el a szultánt legfőbb vezérüknek politikai és vallási téren. Ez a kettős felsőbbség, amelyet nemrég Vilmos császár is hangoztatott Damaszkuszban, a szultánnak egy hatalmat ad, a melynek nincs párja a földön. Európa leghatalmasabb uralkodói kénytelenek számot vetni a szultánnal és keresik barátságát.

Orosz tisztok Romániában.

Bukarest, december 30. Fonton orosz követ tegnap az orosz tiszti küldöttség tiszteletére díszebédet adott, amelyben Sturdza miniszterelnök, Berendei hadügyminiszter és több tábornok vett részt.

Az új alkirály.

Bombay, december 30. Curson ujonan kinevezett alkirálynak, aki ma ideérkezett, üdvözlő iratot nyújtottak át, amely a lakosság minden osztályának meglegedését fejezi ki Curson kinevezése fölött. Az irat megemlékezik arról a nagy szerénccsétlenségről, amely az országot és főleg Bombay tartományt érte és az indiai kormánytól segítséget kér a tartomány részére. Curson válaszában kifejtette, hogy örömmel vette tudomásul az egész birodalomnak a királynő és császárnő iránt kifejezett hűségét és ragaszkodását. Ez a hű ragaszkodás az a fő kapocs, mely az országban a különböző fajokat és hitvallásokat összetartja. Curson végül kijelentette, hogy jelszava mindig az lesz: „Egyenlő mértékkel mérni!”

Német-dán háború.

Berlin, december 30. Számos itteni kereskedőcég köriratot intézett a dán kereskedőkhöz, amelyben felkértek azokat, hogy a német kormány iránti haragjukkal ne sujtsák őket is. Köller belügyminiszter ugyanis elég meggondolatlan volt, számos dán embert kiutasítani, amiért aztán nagyon elkeseredtek a dánok. A berlini sajtó és itteni egyetemi tanárok is rosszalják a miniszter kiutasítási politikáját, sőt a parlamentben is tetszéssel fogadták ma egy beszédet, amely e miatt Köllert támadta.

Angol terjeszkedés.

Madrid, december 30. A „Liberal” szerint az a magatartás, amelyet Anglia bizonyos spanyol birtokok tekintetében tanúsít, fenyegetést és nagy veszedelmet rejt magában.

Konstantinápoly, december 30. A szultán elhatározta, hogy tiltakozni fog az ellen, hogy az angolok megerősítsék Alexandriát, de ha azt mégis megtennék, akkor a hatalmaktól követelni fogja az egyiptomi kérdés végleges megoldását.

HIREK.

Lapunk mai száma 16 oldal.

Katánghy-Naptár. Ma folytattuk a Katánghy-Naptár szétküldését és a jelen számmal a következő vonalakon kapják meg azt előfizetőink:

Gyulafehérvári gyorsvonat,
Bródi gyorsvonat 1002. szám,
Pragerhoft gyorsvonat 1002. szám,
Gráci vonat 203. szám,
Pragerhoft vonat 203. szám,
Kanizsa pályaudvar,
Fiók-posták,
Győr-bécsi vonal,
Pragerhoft 8. sz. vonat,
Gráci 54. sz. vonat,
Oderbergi vonal,
Máramaroszigeti vonal,
Kassai vonal,
Zimonyi vonal,
Bródi vonal.

Azért tartjuk szükségesnek az utirányok illetén részletezését, hogy módot nyujtsunk azoknak az előfizetőinknek, kik tévedésből vagy a postai kezelés hibája miatt — tekintve a mostani nagy postaforgalmat — a naptárt meg nem kapják, azonnali reklamációra.

— Négy új titkos tanácsos. A király valószínűleg belső titkos tanácsosokká nevezte ki Cseh Ervin horvát-szlavon minisztert, gróf Szapáry László fumei kormányzót (kinek kinevezését már jelentettük), báró Wodiáner Albert és báró Piret Béla főrendiházi tagokat. A hivatalos lap holnapi számában ad hirt erről a négy kinevezésről.

— Fenyvesi Adolf a történelemben. Mióta a Ház tagjai, az ellenzéki lapok szerint, történelmet csinálnak, azóta a Ház tisztviselőin is erőt vett a szereplési viselkedés. Innen származik az a kellemetlen incidens, amely Fenyvesi Adolf a Ház gyorsírodájának főnöke és a Bánffy asszisztáló képviselők közt keletkezett, lakozván dobokai hajlamok Fenyvesiben is. Ő ezt az equinoxiátumot az ex-lex és nem ex-lex közötti pillanatot választotta terjeszkedési politikájának, és Bánffy Dezső beszédére, amelyet pedig jegyzett egy gyorsíró, de a nagy zaj miatt hézagosan, azt jelentette ki kurtán:

— Ez pedig nem kerül bele a naplóba! Fenyvesit nem éljenezték meg ezért, pedig úgy látszott, mintha várt volna egy percig e kijelentése után. De az ellenzék háládatlan. A kormánypárti képviselők dühöngtek: „Hiszen el volt mondva a beszéd, hallottuk”, s többen el is mondták szóról-szóra. De Fenyvesi hajthatatlan maradt. És adáz szilárdsága együtt adatik át a szereplő szónokokkal a történelemnek. Mert sok kapacitálás és rekpacitálás után végre mégis az ő álláspontja győzött (s ez volt a mai nap egyetlen győzedelme). A Bánffy beszéde végre is ezekkel a szavakkal került bele a Ház naplójába:

„Báró Bánffy Dezső miniszterelnök szavait a nagy zaj közt nem lehetvén jól ki-venni, utólag kiegészítettet.

— Házasság Szögyény-Marich családjában. Szögyény-Marich László berlini nagykövetségünk leányát jövő hónap kilencedikén vezeti oltárhoz gróf Somssich József volt követségi attaché. Az esküvőn jelen lesz Vilmos német császár is, melyen Hettyey Sámuel pécsi püspök végzi az egyházi szertartást. A menyasszonyt ő áldoztatta meg először. Számosan készülnek a magyarországi főrangú körökből az esküvőre. A vendégek számát különben az udvari gyász jelentékenyen csökkentti.

— A hosszú éjszaka. Az esztendő leghosszabb éjszakája a Szilveszter-nap és újév közé eső éjjel. A főváros fele virraszt ilyenkor és szól a zene, harsog az ének, pezsdül a vér. Valahány vendéglője, korcsmája, mulatóhelye van a fővárosnak, az mind megtelek szorongásig s a hiszékeny emberiség évről-évre boldog reménykedéssel üdvözli a jövőt, miután a multat eltemette. A főkapitányság, hogy bele ne kelljen szólnia a mulatózó dolgába, inkább megengedte, hogy reggeli három óráig játszhassanak a cigányok. Sőt az ellen sincs semmi kifogása, ha valaki zene nélkül még tovább is akar mulatni. A vendéglősöknek és kávéosoknak ugyanis megengedte, hogy helyiségüket reggelig nyitvatarthassák.

— A szultán kegyencze. Nagy föltűnést keltő gyilkosság történt a hét elején — mint Konstantinápolyból jelentik — a perai városrészben. Ghani beyt, a szultán kegyenczét, szárnysegédét és kamarását este hat és hét óra közt egy magasrangú katonatiszt agyonlőtte. Ghani bey ismeretes személyiség volt a török fővárosban. Utálta és gyűlölte mindenkét, mert az albán fajnak minden kellemetlen tulajdonsága meg volt benne a legnagyobb mértékben kifejlődve. Nagy befolyását állapodóan arra használta föl, hogy alantasait minden lehetséges módon gyötörte és egy alkalmat sem került el, hogy valakinek kellemetlenséget szerezzen. Gyalázatos tetteinek híre eljutott néhányszor a szultánhoz is, de ő mindig megbocsátott neki, mert a szárnysegéd mestere volt a hízégsnek. Most, hogy örökre ártalmatlanná van téve, keresik az okokat, amelyek gyilkosságának kezébe adták a revolvert. Általában azt hiszik, hogy a gyilkosnak politikai háttéré van. Ghani bey fanatikus oroszgyűlölő volt. Nagyon erős és elfenséges hangon nyilatkozott a san-stefanoi emlék leleplezésénél megjelent orosz nagyhercegekről, szidta a gyámoltalan török kormányt és a

Krétában uralkodó oroszokat. Ez lehet az oka annak, hogy az a magasrangú tiszt, aki most már fogságban van, agyonlőtte. Hogy kinek a rendeltére történt a dolog, azt egyelőre nem lehet tudni.

— Kézfogó. Dr. Frank József muraszombati rabbi eljegyezte Büchler Idát, Büchler P. rabbi leányát Moóról.

— A szenegambiai regénye. Nemrégiben közzétük azt a hirt, mely egy bécsi gazdag kereskedő feleségéről szólt, aki megszökött az urától egy szenegambiai-karaván athlétájával. A bécsi állatkertben produkálta magát az exotikus karaván és a szép asszonynak rendkívül öröme telt mutatványaikban. Ki is ment mindennap az állatkertbe. Mikor aztán a karaván felszedte a sátorfáját, egy napon a szép bécsi asszony is eltűnt. Negyven-ezer forintot és vagyont érő ékszereket vitt magával férje pénzszerkevényéből. Utjában egy Alexandre nevű ember kísérte, aki megbeszélte a fekete athlétával, Momar Fallal, hol találkozhatik majd a kedvesével. A bordeauxi pályaudvart tűzték ki találkozóhelyül és a szép szökött asszony szívrepesve várta ott lovagját. Mikor elegáns európai ruhájában leszállott a vonatról, elébe szaladt a vasuti kocsi és a nyakába borult. Momar Fall ezt mind bámulatos hidegvérrel tudta tűrni. Egy előkelő szállodában béreltek aztán lakást Bordeauxban. Velük maradt a nő kísérője is, aki komornyikként szerepelt. A furcsa pár természetesen nagy feltűnést keltett városzeri, annyival inkább, mert életmódjuk is feltűnő volt. Szórták a pénzt örült módon. Ugyenformán aztán fogyni kezdett a tekintélyes összeg is. Azonban ne hogy pénz nélkül maradjanak, eladták az ékszereket és egy kis nyaralót béreltek. De Momar Fall már megunta az egyhangyú életet. Kijelentette, hogy vissza akar menni a hazájába, Szenegambiába és vászonkereskedést nyit. Biztatta kedvesét és a komornyikot is, menjenek vele. A bécsi asszony első szóra ráállott az ajánlatra. Másképen vélekedett azonban a dolgról a komornyik, aki rögtön otthagya gazdáját, mielőtt Afrikáról beszéltek neki. A furcsa pár már utban is van Szenegambia felé.

— Halálozás. A magyar jogászlátnak egyik árdemes alakja, neveskúti dr. Rexa Pál volt fővárosi ügyvéd, földbirtokos, tegnap csejthei birtokán hatvanöt éves korában meghalt. A megboldogult kitűnő képzettségű jogász volt s huszonöt éven tagja volt az ügyvéd-vizsgáló bizottságnak. Temetése szombaton délután lesz.

— Letartóztatott kereskedő. A rendőrség tegnap letartóztatta Hollay Miklós kereskedőt, akinek két év előtt még virágzó divatárú-üzlete volt a váci-utcában. A fiatal ember azonban könnyelmű volt minden tekintetben. Az üzletet elhanyagolta és emellett keresetét ósbudavári hölgyek társaságában pazarolta vagy más költséges passzióinak kielégítésére fordította. Így az üzlet csakhamar pangásnak indult. Hollay azonban ekkor sem hagyott fel könnyelmű életmódjával. Váci-utcai üzletét csakhamar fel kellett osztatania és vagyona romjaiból a Kossuth Lajos-utcában nyitott egy kisebb divatárú-üzletet. Ennek a jövedelme azonban nem volt elég Hollay pazaréletmódjához. Utóvégre is nagyobb megrendeléseket tett, az árukat elköttyvetelte és anélkül, hogy hitelezőit kielégítette volna, vigan elte tovább világát. Nemrég ezt az üzletét is be kellett zárnia; de ekkor a hitelezők is erősebb eszközökhöz nyúltak és csalárd bukás miatt följelentést tettek ellene. Tegnap a detektívek a főkapitányságra kísérték, ahol rövid kihallgatás után letartóztatták. A megtévedt kereskedő ügyét Arányi Taksony kapitánynak osztották ki s a további kihallgatástól függ, hogy Hollay szabadon bocsátják-e, vagy pedig az ügyrszéghez kísérik-e át.

— Megbékült szociálisták. Az orosz hazai szociálisták ma egy népes ülésen kimondták, hogy jövőre nem hajlandók strikeolni, hanem idejekorán akarnak a gazdákkal szerződni.

— Elgázolta a gyorsvonat. A nyugati pályaudvaron ma délben halálal végződő elgázolás történt. A szerencsétlen áldozat Hermann József hatvannégy éves államvasúti raktárnok. A Bécsből egy óra negyvenöt perccor érkezett gyorsvonat ütötte

el a táfelügyelőség épülete előtt. Az egész vonat keresztül ment a testén, s mire a vonat elrobogott, Hermann József már csak élettelen véres hústömeg volt. Hogy a szerencsétlenségért kit terhel a felelősség, egyelőre még nem sikerült megállapítani.

— A csuzos és köszvényes bejok egyedüli biztos gyógyszere a Johnsen-kenőcs; üvege egy frt Zoltán Béla udvari szállító gyógytárában (Budapest, V. ker., Széchenyi-tér, Nagy korona-utca sarkán), ahonnan a kitűnő kenőcs ismertető leírását ingyen küldik meg.

— Szerencsemalacok, tombola-, korcsolyák és társasjátékok könyve Kertész Tódornál.

Napirend.

Naptár: Szombat, december 31. — Római katolikus: Szilveszter. — Protestáns: Szilveszter. — Görög-orosz (december 19.) Bonifác. — Zsidó: Tebeth 18. — Nap két: reggel 7 óra 34 perccor, nyugszik: délután 4 óra 1 perccor. — Hold két: délután 7 óra 45 perccor, nyugszik: reggel 9 óra 10 perccor.

A horvát miniszter fogad délelőtt 8—10-ig.

A miniszterek nem fogadnak.

Kereskedelmi muzeum a városligeti iparcser-nokban nyitva d. e. 9-től d. u. 2-ig.

Országoképtár az Akadémiában, nyitva 9 órától délután 1 óráig.

Nemzeti muzeum képtára nyitva délelőtt 9—1-ig. Többi tárai, köztük a néprajzi osztály is (csillag-utca 15. sz.) 50 krajczár belépődíj mellett tekinthetők meg.

Természettajai gyűjtemények muzeuma nyitva 10—12-ig. (Museum-körút 4.)

Rovargyűjtemény a nemzeti muzeumban nyitva 9—1-ig.

A „Hódoló díszfelvonulás”. Eisenhut Ferencz őriási körképe Városliget, Andrássy-ut végén, látható reggel 9-től este 1/2 óráig. Belépő díj 50 kr. Gyermekjegy 30 krajczár.

Ujitások a postán.

A nyáron tudvalevőleg Washingtonban nemzetközi postakongresszust tartottak, amelyen a különböző nemzetek képviselői több üdvös ujitást határoztak el a postai forgalomban. Ezek az ujitások 1899. január elsején nálunk is életbe lépnek és minthogy azok a közönséget közelről érdeklik, nem végeznék fölösleges munkát, ha a jelentékenyebb változásokat röviden felsoroljuk.

Az ujitások főleg a külföldre szóló postai küldeményekre vonatkoznak s a közönség különösen a következőknek fogja hasznát venni:

a) Reklamációk. A külföldre szóló ajánlott küldemények reklamálásánál eddig nagyon hosszadalmas eljárást követtek. Az a postahivatal, ahol a külföldre szóló küldeményt feladták, a reklamációt fölöttes igazgatóságához terjesztette fel, amely a reklamációt a rendeltetési ország minisztériumához továbbította. Ez a minisztérium aztán leirt az illető ország postaigazgatóságához és csak ezután került a reklamáció a tulajdonképeni rendeltetési hely postahivatalához. Az elintézés fordított sorrendben még egyszer megtette ezt a hosszadalmas utat és így gyakran hónapokig is késett. 1899. január elsejétől kezdve a fölvevő magyar postahivatal közvetlenül a rendeltetési hely postahivatalához küldi a reklamációt és közvetlenül attól kapja meg az elintézt, ami az eljárást szerfölött meggyorsítja. E mellett olyan elintézt reklamációt kapunk vissza, melyen a küldemény kézbesítését maga a leadó postahivatal jegyezte rá, míg eddig ezt a záradékot mindig az illető magyar postaigazgatóság írta rá.

b) Térí-vevény. A térí-vevényeknél két lényeges ujitás lép életbe, amelyek a következők:

A térí-vevényeket 1892. óta a kézbesítő postahivatal állította ki. Így sokszor megtörtént, hogy a vevény nem lévén mellékelve a levélhez, a kézbesítő hivatal elnézte a „térí-vevény” jelzést, s a feladó aztán várhatott a térí-vevényre. Ezentul a fölvevő postahivatal fogja kiállítani, a levélhez kötni és a rendeltetési helyre juttatni, ahol a címzettel aláíratták és a fölvevő postahivatalhoz visszaküldik. A másik ujitás az, hogy a jövőben nemcsak a foladás alkalmával, hanem később is hármikor, és nemcsak a fölvevő postahivatal, hanem bármely postahivatal vagy postaigazgatóság útján is lehet térí-vevényt kérni. Postautalványokról is lehet ezentul utólagosan kifizetési értesítést kérni. Ezek az ujitások a belföldi forgalomra nézve is érvényesek lesznek.

c) Levelező-lapok. Január elsejétől kezdve az Ausztriába, a megszállott tartományokba és általában a külföldre szóló levelező-lapok mindkét oldala képekkel és reklámabrákkal lehet el látva. A belföldi forgalomban az ilyen reklámos levelező-lapok használata továbbra is ki van zárva.

A bérmentetlenül feladott vagy érvénytelen frankójegyekkel ellátott levelezőlapok ezentul nem tekintetnek bérmentetlen leveleknek, hanem csak a levelezőlap díjának kétszeresével portóztatnak meg.

d) Nyomatványok. Ezentul az írógépekkel készített és ezekről aztán chemiai uton sokszorosított iratok is részesülnek a nyomtatványokat megillető kedvezményben, ha egyszerre legalább husz példány adatik postára.

A nyomtatott névjegyekre szabad legfeljebb öt szóból álló szerencsekívánatot, üdvözlőletet vagy egyéb udvariassági kifejezést rájegyezni, míg eddig csak a szavak kezdőbetűit lehetett odairni.

e) Áruminták. Az áruminták súlymaximuma a külföldi forgalomban eddig általában 250 gramm volt. Ezentul 350 gramm lesz.

A folyadék-mintákat ezentul egydarabból készült faedényekben is lehet postára adni, ha az edény fala legalább harmadfél milliméter vastag.

f) Postautalványok. Külföldre általában egy utalványon legfeljebb ötszáz forint küldhető. Bulgáriába, Romániába, Dániába és ennek gyarmataiba, Argentiniába, a holland Kelet-Indiába, Sziamba és Uj-Guineába kétszázötven forint, az Egyesült-Államokba kétszáz forint a maximum. Angolországba szintén legfeljebb kétszáz forintot lehet egy utalványon küldeni.

g) Nemzetközi postacsomagok. Miután most már Britt-India is hozzájárult a nemzetközi csomag-forgalomhoz, ezentul Britt-Indiába Angolország érintése nélkül is küldhetők csomagok. Irányíthatók pedig e csomagok Olaszországon át négyszáz forint és Olaszország érintése nélkül ezerkétszáz forint értékig. A csomagok mindig a feladásnál bérmentesítendők. Terjedelmük azonban bármely irányban nem lehet több hatvan centiméternél. A szállítólevél szelvényére szabad írásbeli közleményt írni.

A nemzetközi forgalomban bárhova legfeljebb ötszáz forintig utánvétellel is lehet csomagokat küldeni.

Elveszett, megsérült vagy megcsontított nemzetközi csomagokért öt kilogrammonként huszonöt frank, háromkilogrammonként pedig tizenöt frank kárpótlás adatik.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

* Zacconi mint Derblay. Zacconi, aki ma este a Vigszínházban a „Vasgyáros”-t játszotta, a közönség nem kis meglepetésére Derblaynak épen a szentimentális oldalát domborította ki. Majdnem az egész második felvonást elpuhította, nyilván a szerző amaz intenciójára gondolva, hogy Derblay egy magasabb lényt lát az előkelő származású Claireben, akihez csak félenken és megilletődéssel közeledhetik. Flavio Andó (aki Tina di Lorenzóval együtt játszotta itt Ohoet darabját) kétségkívül áccélósabb és keményebb alakot mutatott be. Magától értetődik azonban, hogy Zacconinak e szerepben is száz finom és szellemes, helyenkint pedig frappánsul eredeti mozzanata volt. Feltűnt az a nagy díszkrétség és hangulatosság is, amelylyel az érdekes Mazzocca játszotta Claire szerepét.

* Operaház. Fumagallinak nincs szerencséje a közönséggel, csak úgy, mint a közönségnek sincs szerencséje ő vele. A nézőtérben ma is végtelenül csekély közönség gyűlt össze. A „Don Juan”-nak kellett volna színre kerülnie, de Vasquez grófnő gyöngékedvén lemondott és így Mozart operája helyett a „Bajazzok”-at és a „Coppelia”-t adták elő. Az előbbiben Fumagalli Toniot énekelte.

* Érdekes hangverseny. Rothauser Teréz, a berlini udvari Ópera kiváló tagja, tudvalevőleg január 11-én készült bemutatkozni a filharmonikusok hangversenyén szülővárosa közönségének. Miután azonban a filharmoniai társaság részéről értesítet-

ták a művésznőt, hogy a január 11-iki hangverseny programja megváltozott, Rothauser kisaszonny pedig egyéb kötelezettsége miatt egy későbbi filharmoniai hangversenyen fel nem léphet, a művésznő január 16-án, hétfőn, önálló hangversenyt rendez a Royal-szálloda nagytermében. A budapesti közönségnek tehát lesz alkalma a külföldön annyira ünnepeelt magyar művésznővel megismerkedni.

* **D'Albert és Sauret.** Január 21-én D'Albert Jenő, a nagy zongorázó, 23-án pedig Sauret Emil, a belga híres hegedős fog hangversenyezni a Royalban. Sauret gyermekkorában Beriot, később pedig Vieuxtemps tanítványa volt. A 80-as években Bülow-al együtt aratott nagy diadalokat először Amerikában, tíz év óta pedig állandóan Londonban él, ahol a királyi zeneakadémia tanára.

* **Dalénekes, zongorázó és humorista.** E hármas minőségben fog bemutatkozni Szida Zsigmond, aki január 2-án hangversenyt ad a Vigadóban. Az estélyen Boér Elza operadalkészítő is közreműködik.

* **A bolond.** Rákosi Jenő és Szabados Béla operettejéből megjelent az első füzet, amely a darab öt zenei számát tartalmazza. A „Harmonia” adta ki.

* **Hírek a Vígyszínházról.** Zaccani két napi pihenőt tartva január 2-án fejezi be vendégzereplését. „Otello”-ban bucsuzik el a közönségtől. — A Vígyszínház legközelebbi ujdonsága, amely, mint már említettük, január első napjaiban kerül bemutatásra, „A galamb” című bohózat lesz. Játsszanak benne Hegedűs, Nikó Lina, Lánzy Ilka, Góth, Szathmáry és mások.

* **Diákkisasszonyok.** Varney operettejének második és harmadik előadását is teljesen zsfolt ház előtt adták a Népszínházban, mi annak a jele, hogy a darab sokáig műsora marad.

* **Iparművészet.** Az iparművészeti nagy arany érem juryjébe a kiállítók tegnap titkos szavazás útján Geiléri Móri és Thék Endrét választották meg. A jury január 2-án dönt az érem felett. Az iparművészeti társulat karácsonyi tárlata január 6-ikán zárul be, az iparművészeti múzeum könyvtára január 8-ikán nyílik meg.

TUDOMÁNY ÉS IRODALOM.

* **Uj Idők.** Az újévvel ritka szép kiállításban és élvezetes tartalommal jelent meg a legelső magyar képes hetilap, az „Uj Idők.” Ebben a számban indul meg Ambrus Zoltán új eredeti regénye Giroflé és Girofla címmel és Antony Hope „Hantzau Rupert” című angol regénye. Mind a kettő irodalmi eseményszámba megy. Verset írt Endrődi Sándor, elbeszélést Bársony István és Szikra, cikket Vayk és Lyka Károly, ehhez fűződnek a gazdagon szerkesztett rovatok: az irodalom, a heti események, a színház és művészet nevezetesebb eseményeinek finom feldolgozása. Temérdek művészi értékű kép díszíti ezt a számot is, épen egy tucatt, amelyek gazdagon díszítik Herczeg Ferencnek e kiváló folyóiratát, amelynek programja: magyarosság, előkelőség és irodalmi színvonal. A lap emellett oly olcsó, hogy bárki megszerezheti: negyedévre két forint. Mutatványszámot kérésre ingyen küld a kiadóhivatal (Andrássy-ut 10.)

* **Négyezer példány.** A számok beszélnek néha igazabban, mint a legkomolyabb kritika. Számok beszélnek arról a példátlan nagy sikerről, amely Kiss József összes költeményeinek Singer és Wolfneréknél megjelent új olcsó kiadását kísérte. Nem kevesebb, mint négyezer példány kelt el rövid egy-két hét alatt ebből a kiválóan díszes kiadásból, amelynek tartalmához méltó ritka szépségű külseje. Ily díszes könyvet, ily tartalommal másfél forintért csakugyan nem adták még ki Magyarországon.

FŐVÁROS.

(Középítési ügyek.) A főváros középítési bizottsága ma délután ülést tartott. A külső váci-ut rendezése volt a napirend fő tárgya. A középítési bizottság már 1896-ban tárgyalta ezt az ügyet. A tervhez azóta a közmunkák tanácsa is hozzájárult. Eszerint a rendezés munkálatait három évre osztották be. Az első évben, vagyis a jövő 1899-ik

évben, a rákospataktól a vámig, 1900-ban a rákospataktól Ujpestig, és 1901-ben a vámtól a Lipótkörutig terjedő részt fogják rendezni. A jövő év munkálataira 540.000 forint van előirányozva. A bizottság ma Nagy Dezső, Sámuel Lázár, Tolnay Lajos és Wellisch Árpád felszólalásai után abban állapodott meg, hogy a főváros a főváros maga szerezzé be, és pedig költségmegtakarítás szempontjából mind a három évre egyszerre. Az uttest közepét kövezék ki bazalttal vagy gránittal, oldalait pedig keramittal. A mérnöki hivatal előterjesztést tett a népliget kiterjesztése iránt. Ez a kiterjesztés a kőbányai-ut felé történne, s ezzel a népliget területe 301 holdra növekednék, tehát 27 holddal lenne nagyobb a városligetnél. Ezzel a tervvel kapcsolatosan a főváros a népligetben fáskolát is akar létesíteni, sőt a kőbányai-ut felé két házteleket is ki akar hasítani. A bizottság e tervekhez hozzájárult.

(A mellékkereset.) A polgári iskolai tanítóknak lehet mellékkeresetük, ha ez a foglalkozás iskolai teendőikben nem gátolja őket. Ez a szabály azonban nagyon tág, mindenki annyit magyaráz ki belőle, amennyi neki tetszik. Az iskolákban pedig hol ez a tanító, hol az a tanító hiányzik. A tanács ma utasította a tanügyi osztály vezetőjét, hogy tegyen sürgős javaslatot, miképpen lehetne a polgári iskolai tanítók mellékfoglalkozását szabályozni.

VIDÉK.

* (Vizsgálat egy városi tanács ellen.) A belügyminiszter Esztergom város tanácsa és Malina Lajos polgármester ellen az esztergomi „Szabadság” című lapban megjelent vezércikk alapján szigorú vizsgálatot rendelt el. Felhívta Kruplanicz Kálmán főispánt, hogy a cikkben foglalt súlyos vádakra terjeszkedjen ki és állapítsa meg a tényállást azokra a vádakra nézve is, hogy a városvezetősége hatvanháromezer forint függőadóságot csinált önhatalmulag a felsőbb hatóságok és a közgyűlés tudta nélkül. Az összeget egyes alapítványokból vették fel és részben engedély nélküli kiadásokra fordította.

* (A bánhidai csata.) Komárom vármegye törvényhatósági bizottsága mai közgyűlésében nagy ünnepek közt leplezte le Feszty Árpádnak „A bánhidai csata” című festményét. A nemzet ezeréves fennállásának emlékére rendelte volt meg Komárom vármegye közönsége e festményt. A leleplezési ünnepélyre — mint komáromi tudósítók táviratozza — a fővárosból leutaztak: Berzeviczy Albert, Herczegh Ferencz, Rákosi Jenő, Bródy Sándor, Feszty Árpád, Baditz Ottó és még többen. Sárközy Aurél főispán mondotta a festmény leleplezésénél az első beszédet. Megköszönte a vármegye közönségének és Feszty Árpádnak, hogy e kiváló történelmi festménnyel megajándékozta a nemzetet. Majd Ghiczay alispán a vármegye nevében átvette a festményt. Antal Gábor püspök Fesztyhez üdvözlő szavakat mondott, mire a művész meghatottan válaszolt. Délben szünetet tartottak.

TÖRVÉNYKEZÉS.

— **Bevándolt katonakórházak.** A kolozsvári helyőrségi kórházba 1895. december havában súlyos betegen vitték be Lehner Ignác számvevő-örrmestert. Rokoni nemsokára rendkívül nyugtalanító hírek kaptak a beteg örmmester állapotáról és tudakozódtak a kórház vezetőségénél. Erre Lehner elvitték Nagy-Szebenbe az ottani katonai kórház megfigyelő-osztályára. A megdöbbent rokonok nevében Lehner sógora, Simonyi Ignác budapesti könyvelő panaszlevelet intézett a honvédelmi miniszterhez és meglepő dolgokat mondott el. E szerint, mikor Lehner megbetegedett és felvétel végett a kolozsvári katonai kórházba vitték, ott órákig hagyták egy hideg, fűtlen szobában, ahol elfagyott a lába, úgy, hogy mindkét lábát amputálni kellett. Simonyi e „gazság” miatt, — ahogyan levelében ezt az eljárást nevezte — szigorú vizsgálatot kért a honvédelmi miniszterium részéről. Simonyi levelét a honvédelmi miniszter felküldte

Bécsbe a közös hadügyminiszterhez. A vizsgálatot elrendelték és a kolozsvári, valamint a nagy-szeben csapatkórházak orvosai memorandumot intéztek a hadügyminiszterhez, amelyben kifejtették, hogy a két kórházat nem érheti vád és így engedélyt kéri tek arra, hogy Simonyi ellen a rágalmozási pert megindíthassák. A hadügyminiszterium erre azt a választ adta, hogy a per megindítható. A budapesti büntető törvényszék ma, tekintettel arra a körülményre, hogy a vád elévült, megszüntette Simonyi ellen az eljárást.

— **Szabad a vásár.** Amikor a „Honvéd” című napilap megszűnt, a kiadó „Corvina” nyomdai részvénytársaság is súlyos helyzetbe került és nemsokára liquidálni kezdett. Sok mindenféle apró tolvajlásnak jöttek akkor a nyomára és a vállalat igazgatósága feljelentést tett Markovics Ágoston ellen, aki abban az időben házmestere volt ugyanabban a házban. A rendőri házkutatás alkalmával lakásán több géprész, papírt és nyomtatványt találtak. A házmesterék azt mondták, hogy ezeket a dolgokat részint ajándékba kapták a „Corvina” liquidációjának kezdetekor, részint még a Corvinánál dolgozó gépészek hagyták náluk. Ezzel védekeztek a mai tárgyaláson is, amely Sárkány József elnöklése alatt folyt le a budapesti büntető törvényszéknél. A bíróság több mint két óra hosszat foglalkozott a „Corvina” akkori állapotával és elfogadva dr. Kisfalvi Albert Rezső ügyvéd érvelését, hogy annál a vállalatnál szabad vásár lévén, az ilyen apró eltilajdonítások napirenden voltak — csupán két havi fogházra ítélte Markovicsot, míg férjét orgazdaságért egy hónapi fogsággal büntette.

— **Gyilkos apa.** Jászberényben történt a múlt nyáron, hogy Várkonyi Gábor gazdaember késsel megölte a tulajdon fiát. A szerencsétlen fia siketnéma volt s ez elfordította tőle az apa szeretetét. Egy reggel az öreg Várkonyi elővette a fiut, összekötötte zsineggel a kezét, azután éles késsel elvágta a torkát. A gyilkos apa azzal védekezett, hogy a gyermek rendkívül vasott volt s folyvást lopni járt, amit azután mindig neki kellett pénzzel jóvátenni. Nem tudta tovább nézni a tetteit, hát inkább elémészeltte. A szolnoki törvényszék Várkonyi Gábort tíz évi fegyházzal sújtotta s ezt az ítéletet úgy a tábla, mint a kuria is helybenhagyta.

— **A jó tanács.** Páratlan esetet tárgyalt tegnap a bécsi büntető törvényszék. Egy cselédeleány volt a vádlott, aki ellen öngyilkossághoz való segédkezés miatt emeltek panaszt. A cselédeleánytól tanácsot kért volt egy bécsi tanár tizenöt éves leánya, miképpen halhatna meg fájdalom nélkül, rövid idő alatt. Szolgált is tanácsosul Spáth Antonia. Azt ajánlotta, hogy lugkövel mérgezze meg magát. Nagyon jó, olcsó mérég és a hatása alig érezhető. Ugy jön tőle a halál, mint valami álom. A tanár tizenöt éves leánykájára, aki egy megtagadott napernyő miatt készült meghalni, kölcsönkért erre a cselédeleánytól négy krajczárt, lugkövet vásárolt és azt vízben feloldva, Spáth Antonia szemeláttára megitta. A maró folyadék olyan kínokat okozott neki, hogy a gyermekleány kétségbeesetten sikoltozni kezdett. Kialtásaira odasiettek a házbeliek, akik hamarosan orvost hoztak. Sikertült is a kis öngyilkosjelöltet az életnek megmenteni. A torkát azonban annyira összeroncoltta a maró mérég, hogy csak mesterségesen vehet magához táplálékot. Tíz hónapi börtönrre ítélte a törvényszék e tanácsért a cselédeleányt.

SPORT.

— **Németországi nevezések.** Ma igen fontos nevezési zárónap volt Berlinben. Ma zárultak ugyanis a következő nevezések: az 1899-iki negyvenezer márkás „Nagy Hansa-díj”, a tizenötezer márkás „Hamburgi Criterium”, az 1900-iki huszonegyezer márkával dotált „Grosser Sachsen Preis”, az 1901-iki ötvenezer márkás „Berlini nagy díj”, a harmincezer márkával javadalmazott „Sziléziai díj”, a huszonnyolcezer márkás „Renard verseny” stb., továbbá ma volt a bánatjelentés a jövő évben futandó százezer márkás „Hamburgi nagy díj”-ra. Mint értesülünk e versenyekre istállótulajdonosaink is nagyszámu nevezéseket adtak le.

† A muszka czár sportja. Miklós orosz czár, aki eddig a kerékpár-sportnak hódolt, Párisból egy petrol-automobilt rendelt a saját használatára. Miklós Alexandrovich nagyherceg már rég ezen repül végig Pétervár utcáin, úgy látzik, ez adott kedvet a czárnak is az ömöződony használatára. A jármű természetesen nagyon elegánsul van kiállítva és pedig a fogantyúk elefántcsontból vannak készítve, azonkívül nickel helyett mindenütt ezüst van rajta alkalmazva.

† Jégspport. A budapesti koresolyázó-egylet úgy a gyorsfutók, mint a műkorcsolyázók kiképzésére Berlinből és Bécsből trainert hozatott, kik az egyletben működésüket már megkezdették. A trainirozók a jégpályákat olyan időben is használhatják, mikor a jég (szilárdságára való tekintetből) a nagyhözönység rendelkezésére nem hozható.

† Bonvivant vezetőlova. Báró Königsvarter Hermann derby-favoritja, Bonvivant számára vezetőlonak Angliában az öt éves Red Coral-t vette meg.

EGYESÜLETEK.

* Az újságírók egyesületéből. A Budapesti Újságírók Egyesületének választmányja ma délután Vészi József elnöklése alatt ülést tartott. Szathmáry Mór főtitkár előterjesztette az egyesület napirenden levő ügyeit s ezután Vészi József bejelentette, hogy Iránkovits János rozsnyói püspök száz forinttal az egyesület alapító tagjainak a sorába lépett. A segítő alap igazgató tanácsának is értekezlete volt ma délután Cziklay Lajos elnöklése alatt és kétszáz forintot szavazott meg újságírók segélyezésére. Ebben az évben összesen kétezerkétszáz forint segélyt osztottak ki.

* A D. K. E. A dunántúli közművelődési egyesület igazgató választmányja ma délután Széll Kálmán elnöklése alatt ülést tartott s ez után volt az egyesület rendes évi közgyűlése. A közgyűlésen jelen voltak Széll Kálmán elnökön kívül dr. Fenyvessy Ferenc és Tallián Gyula főispánok, Antal Gábor dunántúli református püspök stb. Porzolt Kálmán főtitkár terjesztette elő az igazgató választmány évi jelentését, amelyből kitűnik, hogy az egyesület a legutóbbi közgyűlés óta kisdudorók felállításával, népkönyvtárak létesítésével és hazafias iratok terjesztésével, a magyar nyelv terjesztésében újabb érdemeket szerzett. Óvodái vannak az egyesületnek: Zalamegyében Perlakon, Fehérmegyében Tárnokon és Szaáron, Veszprém megyében Városlődön, Komárom megyében Tarjánon és Sopron megyében Vimpácson. Az egyesület a hat állandó óvodán kívül egy nyári menedékházat is tart fenn Veszprém megyében Pénzeskúton. — Az egyesületnek a hazafias szellem és műveltség terjesztésére szolgáló népkönyvtárai, illetve vándorkönyvtárai közül kettő van ez idő szerint használható. Az egyiket a „Somogy megyei Közművelődési Egyesület”, a másikat pedig a Muraszombati kerületi „Muraszombati járási általános tanító-kör magyarosító és közművelődési szakosztálya” kezeli. Az egyleti irodában ez idő szerint az igazgató-választmány határozatából még három teljesen kész könyvtár várja a vándoratra való elküldését. Az évi jelentés tudomásul vétele után dr. Fekete Ignác főpénztárnok terjesztette elő az évi zárszámadásokat. A közgyűlés Makfalvy Géza országgyűlési képviselő indítványára közfelkiáltással megválasztotta elnökül Széll Kálmánt s másod-elnököknek Pallavicini Ede ögréftot és Rákosi Jenőt, valamint az igazgatóság régi tagjait.

A HIVATALOS LAPBÓL

Kinevezések. A debreczeni ítélőtábla elnöke Kazinczy Béla debreczeni törvényszéki díjtalan joggyakornokot segélydíjas joggyakornokká, a győri ítélőtábla elnöke Brand Á. Arnold nagy-szombati lakos ügyvédjelöltet a győri ítélőtábla kerületébe díjas joggyakornokká, a kolozsvári ítélőtábla elnöke Kertész Lajos végzett joghallgatót a kolozsvári ítélőtábla kerületébe segélydíjas joggyakornokká, a szombathelyi törvényszék Dávid Károly németújvári lakos ügyvédet a németújvári járásbíróvához német tolmácssá nevezte ki.

Árverések a fővárosban. Bak Sándor és társa ingóságai VI. Rózsa-utca 88. december 31. Csontosy János ingóságai VIII. Szentkirályi-utca 11. január 7. Niklész János ingóságai VI. Erzsébet királyné-ut 44. december 31. Schiek Mór és fia czég ingóságai VIII. József-körút 77-79. december 31. Lehmann József ingóságai X. Maglódi-út 8367-89. január 2. Pál-Ferenc ingóságai VII. Erzsébet királyné-ut 58. december 31. Grossmann Miksa ingóságai VII. Csömöri-ut 56. január 2.

A vidéken. Toosék Sándor és társa ingóságai R. Palotán (Vác) január 3. Schätten Betű ingóságai Mankácson január 5. Mezey Balázsé ingóságai

sen január 14. Darányi István ingatlanai Kis-Körösön január 24. Varmuzsa Márton ingatlanai Szokolczán január 14. Simonidesz György ingóságai Losonczon január 5. Milanész Iván ingatlanai Győrött jan. 30. Sennensieb Ida ingatlanai Naszódon márcz. 6. Simon János ingatlanai Lippán január 20. Deczki Imre ingatlanai Nagyváradon január 27. Margan Vikentie ingatlanai Kis-Ísámon (Verseez) január 28. Herszényi Bálintné ingatlanai Kolozsvárott január 27. Nussbaum Mór ingatlanai Likvánd (Sopron) községében április 8. Sztipics Dániel ingatlanai Szabadkán február 14. Bodor János ingatlanai Alpár (Kecskemét) községében február 11. Berzsenyi Vilmos ingatlanai Ungvárt február 3. Miklós Gyula ingóságai Finkén (Edeleány) január 12. Kohn Ignác ingóságai Besztercebányán január 20. Betegh Ferenc ingóságai Gyéres-Szt. Királyon (Torda) január 24. Szentiványi Géza ingatlanai Tornalján márczius 28. Ifjabb Gaál István ingóságai Kis-Körösön január 12.

Pályázatok. („Budapesti Közlöny” 300. száma.) A szászsebesi (Nagyszében) járásbírósnál irnoki állásra négy hét alatt lehet a folyamodásokat benyújtani.

NYILT-TÉR.

Éjfél után 1 óráig

marad nyitva a

Budapesti Újságírók Egyesületének

sorsjegy-elárusító-helyisége

Kossuth Lajos-utca 1.

Mindenkinek alkalmá van tehát már az ujesztendő első órájában szerencsését megállapítani.

1 sorsjegy, mind a 6 huzásra 50 kr. érvényes

1 huzás már 1899. január 4-én.

Főnyeremény 100.000 korona 5 főnyeremény á 20.000 korona.

M. é. vendégeinek és összes barátainak boldog új évet kíván
STEUER GYULA
az „Abbazia-kávéház” tulajdonosa.

KÖZGAZDASÁG.

Közgazdasági táviratok.

New-York, december 30.	decz. 30.	decz. 29.
	cents	cents.
Buza decemberre	77 ¹ / ₈	76 ¹ / ₈
„ áprilisra	79 ⁶ / ₈	77 ² / ₈
„ májusra	75 ⁵ / ₈	84 ² / ₈
Tengeri decemberre	43 ² / ₈	43 ⁰ / ₈
Chicago, december 30.	decz. 30.	decz. 29.
	cents	cents
Buza decemberre	68 ⁰ / ₈	66 ³ / ₈
Tengeri decemberre	37 ² / ₈	67 ⁰ / ₈

Mezőgazdaság.

A borhamisítások. A mesterséges borok készítésének és forgalomba hozatalának tilalmazásáról szóló 1893. évi XXIII. törvényzikk végrehajtása iránt kiadott rendelet módosítása tárgyában a kereskedelmi miniszter ma a következő jelentést terjesztette a képviselőház elé:

A mesterséges borok készítésének és azok forgalomba hozatalának tilalmazásáról szóló 1893. évi XXIII. törvényzikk 2. szakasza előírja, hogy a must okszerű kezelése és javítása iránt érdekelte miniszter urakkal együttesen kiadandó rendelet és annak eselleges módosítása az országgyűlésnek bejelentendő. Ez okból hivatali elődöm 1893. évi november hónap 29-én az említett rendelet kibocsátását be is jelentette, hozzácsatolva bejelentéséhez magát a 83432-93/VI. rendeletet is. — Az azóta elmult négy

év tapasztalatai szükségessé tették hivatali elődöm előbb említett rendeletének több irányu módosítását, mire való tekintettel az érdekelte szakminiszter urak kiküldötteiből alakított szűkebbkörű értekezleten kidolgozott új tervezetet a földmívelésügyi miniszter ur elnöklése alatt, s a szakkörök bevonásával tartott értekezleten, melyen részt vettek az egyes érdekelte miniszter urak kiküldöttein kívül a kereskedelmi és iparkamarák, s az előkelőbb gazdasági egyesületek képviselői, továbbá hazai bornagykereskedőink és bortermelőink nagy része és számos szakértő s a borászat terén jártas egyén, újból tárgyalatván, ezen értekezleten felmerült javaslatok figyelembe vételével, a változott viszonyoknak megfelelően, újból kidolgoztam. Az újabb rendelet az eljárás szabályokat részletező s az eljáró hatóságok közelebbi tájékoztatását célzó rendelkezéseken kívül főleg két irányban tartalmaz a régi rendelettel szemben változást, illetve módosítást és pedig egyfelől abban, hogy a törkölyborok készítését és forgalomba hozatalát, minthogy e téren fordult elő a legtöbb visszaélés, megszorítottam, továbbá a szőlőcukor használatát eltiltottam, másfelől abban, hogy a borhamisítás és a hamis borok forgalombahozatala körül mutatkozó visszaéléseket társadalmi uton is korlátozni óhajtván, egy új ellenőrző közeget létesítettem az újabb rendelet 30-35. szakaszaiban körvonalozott borenőrző bizottságok föllállításával. Amidőn még megjegyzem, miszerint egyöntetűség kedvéért a régi rendelet főntartó határozmányait a tapasztalás folytán szükségessé vált újabb intézkedésekkel egy közös új rendeletbe foglaltam össze, van szerencsém ezen rendeletet tudomásulvétel végett a tisztelt képviselőháznak bemutatni.

Nyitramegyel gazdasági egyesület. Az egyesület szerdán tartotta E m ó d y József elnöklése alatt évi rendes közgyűlését. A tagok szép számmal jelentek meg s meglegegedéssel vették tudomásul az egyesület tevékenységére vonatkozó jelentést. Az egyesület ötvenhat szövetkezetet létesített, melyek már eddig is mintegy kétszáz ezer forintnyi kölcsönt nyújtottak tagjaiknak. A jövő évben fogyasztási szövetkezetek alakítására fogja az egyesület összes tevékenységét fordítani. Köszönetet szavaztak a tagok a vezetőségnek azért is, hogy sikerrel végezte a vármegyei Központi Hjel-szövetkezet előmunkáit. A gyűlés végzetével Mérey Lajos indítványt nyújtott be a borhamisításoknak a megye területén való meggátolása tárgyában,

Ipar és kereskedelem.

A szegedi kereskedelmi kamara. A szegedi kereskedelmi és iparkamara tegnap tartotta meg e havi teljes ülését Szarvady Lajos elnöklése alatt. Az ülés tárgyalásairól a következő tudósítást vesszük: A szegedi országos kereskedelmi kongresszus végrehajtó-bizottságának kérése folytán a kamara arra buzdítja a kerületében fönnálló kereskedelmi egyesületeket, hogy lépjenek a kereskedelmi-testületek és egyesületek szervezendő központi választmányába. Elfogadta a kamara az elnökség részletesen megokolt előterjesztését több, a kerületet érdeklő vasuti menetrend-változásra vonatkozólag, melyeknek a májusi menetrendben való érvényesítését az elnökség kéri fogja. Terjedelmes előterjesztést tett az elnökség a betegsegélyző pénztárak ügyére vonatkozólag, kifejezvéen és adatszerűleg igazolván az országszerte és a kerületben mutatkozó sajnos eredményeket a kerületi pénztárak tengődéséről. A kamara ez alapon az elnökség javaslatához képest fölkéri a minisztert, hogy a királyi iparfelügyelők útján, vagy más uton, szigorú vizsgálatot tartasson az összes betegsegélyző pénztáraknál, különös súlyt helyezvén arra, hogy a pénztárakba való lépés alól felmentett üzemekben miként teljesítik a törvénynek megfelelő betegsegélyezést és hogy általában mily arányu a pénztárakba nem tartozó kötelezettek száma és hol, mennyiben s miért nem teljesítetnek az 1891. évi tizenegyedik törvényzikk rendelkezései. Fölkéri továbbá a kamara a minisztert, hogy már ezen vizsgálatot és a pénztári viszonyok egész földerítését megelőzőleg szigorú rendeletben utasítaná az iparhatóságokat, a pénztáraknál a törvény által meghagyott rendszeres fölügyelet gondos és beható teljesítésére, a vállalatok és egyének belépési kötelezettségének általános érvényesítésére és arra, hogy újabb pénztárak szerveztetése csakis a kerületi pénztárak fönnállását nem veszélyeztető esetekben javasoltassék, vagyis oly esetekben, mikor az új pénztárak létesítése nem kockáztatja a kerületi, vagy más, már meglevő pénztárak azon célját, hogy a jövedelmeikkel arányban álló kezelési költséggel a jogosult betegsegélyezési igények teljesítéséről a tagok sérelme, zaklatása és tulterhelése nélkül emberségesen gondoskodhassanak. A teljes ülés a megokolt fölterjesztést pártolás végett megküldi

az összes kamaráknak. Fontos és nagy jelentőségű ügyben határozott még el föltérjesztést a kamara Főbir a kereskedelemügyi miniszter 1898-ik évi október huszonkilencedikén az ipariskolai mulasztások szigorú megtorlása ügyében kiadott rendelete ellen, melyben utasítja az iparhatóságokat, hogy a tanoncziskolai szervezet 76. szakasza értelmében mindazon esetekben, midőn az iparkihágási eljárás folyamán beigaztlatik, hogy a tanoncziskola mulasztásai igazolatlanok, a munkaadóval szemben az ipartörvény 157. szakaszában előírt büntetés (20 forinttól 200 forintig terjedő bírság) alkalmazandó. A kamara kimutatja, hogy az ipartörvény e rendelkezése csak oly esetekre alkalmazható, mikor a munkaadó a tanonczát az iskolától egyáltalán visszatartja, az iparostanulók óramulasztásaiért pedig az 1865. évi 35-ik törvény 4. szakasza értelmében csak 50 krajczár, és fokozatosan 4 forintig emelhető büntetés szabható ki. Kéri aztán a kamara a minisztert, hogy a rendeletet vonná vissza, mert ha az iparosok tanonczaiuknak óramulasztásaiért 20-200 forintos bírságokkal tétetnek felelősekké, a jövőben egyáltalán nem fognak tanonczokat szerződteni. E föltérjesztést a kamara szintén megküldi pártolás végett az összes kamaráknak. Tárgyalta még a kamara a bajai eczetgyárosok kérését az eczetsav forgalomba hozásának tilalmazásáért és érdemleges lépések tétele előtt összehívásába lép az eczetgyárosok országos egyesületével.

A tőzsdepalota. A budapesti áru- és értéktőzsde ma rendkívüli közgyűlést tartott báró Kochmeister Frigyes elnöklése alatt. Az elnök előadta, hogy a tőzsdetanács javaslatára már régebben elhatározta a tőzsde, hogy az új tőzsdeépületet az Újépület területén építse fel. A tőzsdetanács érintkezésbe lépett az épület felépítése ügyében az illetékes tiszvezőkkel, amelyek az eszmét rokonszenvesen fogadták s az Újépület területén a tőzsdeépület céljaira megfelelő telek fenntartását helyezték kiltásba. A dolog végrehajtását eddig az hátráltatta, hogy az Újépületet csak most bontották le s a területet is csak most szabályozták. Ma végre ezek az akadályok megszűntek s a nagy tér szabaddá lett, elérkezett tehát az ideje, hogy beszámoljon a még 1893-ban hozott közgyűlési határozat foganatosításáról. A tőzsdetanács lépéseket tett a pénzügyminiszternél, hogy a 2530 négyszögölnyi telket, amely a Széchenyi-tér, a Nádor-utca és a meghosszabbítandó Zoltán-utca és a terület közepére tervezett nagy park között fekszik, megfelelő vételár fejében engedje át a tőzsde céljaira. A tőzsdetanács a vételárat négyszögölnenkint 450 forintban állapította meg és kiltás van ró, hogy a pénzügyminiszter a tőzsdetanács e kérelmét teljesíti és mérsékelt kamat mellett 10 évi határidőt engedélyez a vételár törlesztésére. Mindezeknél fogva kérte a közgyűlést, hogy ezt az előterjesztést hagyja jóvá és utasítsa a tőzsdetanácsot, hogy a pénzügyminiszterrel az adásvételi szerződést kösse meg, végül hatalmazza föl a tanácsot, hogy az építéshez szükséges teendőket belátása szerint tegye meg s az építést vigye keresztül. Együttal intézkedjék a pénzügyi és technikai műveletek végrehajtása iránt. Kochmeister előterjesztését magáévá tevén a közgyűlés, ezzel a rendkívüli közgyűlés véget ért.

Kőbányai sertésspiacz, decz. 30. Magyar elsőrendű: Óreg nehéz (páronkint 400 kilogrammon felüli súlyban) 47-0—47-5 kr.-ig. Közép (páronkint 300—400 kilogramm súlyban) 46—46-5 krajczárig. Fintal nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli súlyban) 48-5—49-0 kr.-ig. Közép (páronkint 251-320 kilgrig terjedő súlyban) 48-5—49 kr. Könnyű (páronkint 250 kilgrig terjedő súlyban) 48—49-0 kr. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 kilgr. felüli súlyban) 47-5—48 krajczárig, közép (páronkint 240—260 kilogramm súlyban) 46-5—47-5 krajczárig. Könnyű páronkint 240 kilogrammig terjedő súlyban. 45—46 krajczárig. Sertéslétszám: 1893. decz. 28. napján volt készlet 36469 darab, decz. 29-én felbajtatott 97 drb, december 29-én elszállított 1035 drb, december 30-ára maradt készletben 35481 darab. A hizott sertés üzletirányzata csendes.

Budapesti konzum-sertésvásár, decz. 30. A ferencvárosi petrolleumraktárnál levő székesfővárosi konzum-sertésvására 1898. decz. 29-én érkezett 1415 drb. Készlet 874 darab, összes felhajtás 2292 drb. Elszállított budapesti fogyasztásra 1204 drb, elszállítatlan maradt 1088 drb. Napi árak: 120—180 kilós 43—45. — kr., 220—280 kilós 43-5—45-5 krajczár, 320—380 kilós 44—46 kr., óreg nehéz 42—46 krajczár, malacz 40—48 krajczár. A vásár hangulata élénk volt.

Pénzügy.

Egy vidéki pénztintézet bukása. Vácznak — írja tudósítónk — legközelebb egyik legrégebb pénztintézte, a Vác-vidéki népbank szünteti be működését. Több mint ötven évig volt

megbízható pénztintézte Vácznak és nagy vidékének anavira, hogy a többi takarékpénztárakat konkurenczájával egyenesen a tönk szélére sodorta. A szerencse azonban fordult és körülbelül két év óta tengés volt az élete s a lapok nyílterében nyilatkoztak róla azok a betevők, akik régenté bízták az intézetben s akik sehogy sem tudták visszakapni beletjüket. Néhány hónappal ezelőtt sikerült több ezer forintot szereznie, de ezzel a pillanatnyi zavarokat sem hárihatták el. Ugyanekkor az egész város nagy megbotránkozására kiderült, hogy százezreket érő váltótárczájában a váltók nagy része értéktelen, mert lehetetlen behajtani. Most aztán már feltartóztathatatlán volt a bukás: a részvényesek tegnap tanácskoztak azon, hogy hogyan lehetne a bankot megmenteni. A közgyűlés beismerte, hogy a népbank menthetetlen s elhatározták, hogy egyesülnek valamelyik takarékpénztárral. A hajlandóság azonban a váci pénztintézetekben nincs meg s így kénytelen lesz a vác-vidéki népbank, hogy hitelezői elől meneküljön, csődöt kérni. A népbank bukása főleg a szegényebb népet érdekli, mert az ő pénzéből alakult meg.

Budapesti bankegyesület részvénytársaság. A folyó üzlet normális módon bonyolodott le. Ezenkívül, úgy mint ezelőtt is, első sorban vasutépítéssel és finanszírozással foglalkozott az intézet. Az év folyamán a következő vasuti vállalatokat finanszírozta a bank: A 80 kilométer hosszú vész-tő-kőtegyán-hollói vasutal, 2,334,000 forint elsőbbségi tőkével. Ezt a vonalat a mátrai, kisujszállás-dévaránya-gyomai és a békésvármegyei vasutakkal mátra-körösvideki egyesült helyi érdekű vasutak* czége alatt egyesítették, ez az új egyes és fejlődésre hivatott vasuti hálózat immár 300 kilométer kiterjedésű. A bankegyesület az ebből az üzletből réses részt már realizálta, még pedig jelentékeny haszonnal. Ezenkívül elvállalta a bank a 46 kilométer hosszú szilágyosmó-margittai vasut finanszírozását; a bank ezért a régebben felemelő és körülbelül 5 százaléknyi évi osztalékával konzolidált bíbári vasutnak e czélra kibocsátott 1,450,000 forintnyi elsőbbségi részvényeit kapta meg. — Végül pedig résztvett a bankegyesület a győr-sopron-ebenfurti vasut 7 millió márká értékű 3%-os elsőbbségi kötvényeinek németországi kibocsátásában. A pénzesport galicziai nafta-bányáinak a termelés gyarapodása és a jobb nyersolaj-árak egészen kielégítő eredményt biztosítanak. A bank különben 10%-kal részes ebben az üzletben. Kevésbé kedvező eredményrel jár a váltóüzlet részvénytársaság tevékenysége, minek folytán az intézet vezetésében a múlt őszezel spontán változásnak kellett beállania. A váltóüzletből tehát, a folyó évben nem lehet hasznót várni; ez a hiány azonban, tekintettel a nagy tartalékokra, nem fogja a Bankegyesület osztalékát csökkenteni. A bank az idén még vásárolt a délmagyarországi kőszánbánya társulat bányakuzáiból; a társulat telepei Bonyhád környékén vannak és megbízható szakvélemények, valamint az eddig elért eredmények szerint igen szép kiltásokkal biztatnak. A Bankegyesület idei osztaléka különben aligha lesz lényegesen kisebb a tavalyinál.

BUDAPESTI GABONATŐZSDE.

Budapest, december 30.

Az új tőzsdepalota.

A terménypiaczon teljesen pangott ma az üzlet és valóságos megváltásszámba ment a tagokra nézve, hogy már négy óraker beszüntették a forgalmat, mivel kezdetét vette a börze rendkívüli közgyűlése, ahol az új tőzsdepalotának a néhai Újépület telkén való felépítését elhatározták. Az egész alig tartott öt percig, az előterjesztéssel, elfogadással és Steiner József tőzsdetag köszönet-szavazásával együtt.

Megnyugvással láttuk az új palota tervezeiteiből, hogy bőven gondoskodtak társalgó, olvasó, buffet, dohányzó és egyéb szórakozást nyújtó termekről. Ilyen stagnáló időszakban aminő a mostani, lesz a szükség restaurálási helyiségekre, különben megmohosodnának a tétlenül járó-kelő, unatkozó tőzsdetagok.

A giro-híratálnál pedig kihirdette ma, hogy a leszámolási díjakat újévtől fogva leszállítja kötésenként ötven krajczárra, amely illetéket ugy az eladónak, mint a vevőnek meg kell fizetnie.

Kevés forgalom volt ma különben ugy a készáru, mint a határidőüzletben.

Buzából elkelt néhány tétel (közötte ezer métermázsa román származék a váci malom részére)

változatlan áron, a többi cikkben alig volt forgalom, ugyancsak változatlan árak mellett. Hivatalos jelentés hiányában saját feljegyzéseink alapján soroljuk fel alant a mai eladásokat.

A határidőpiaczon nyomott hangulatban indult meg a forgalom, egyenként azonban a kenyérmagvak árai két-három krajczárral emelkedtek, a takarmányfélék kurzusai változatlanok maradtak.

Amerikában az árak tegnap egy fél centig terjedt lanyhulást tapasztaltak. A Cincinnati Preis-Currant szerint a téli buzával bevetett földek állapota kitünő. Ma Berlin, London, Páris lanyha hangulatot jelzett, csupán Liverpoolban emelkedett a redwinter ára egy nyolczad pennnyel.

Előfordult készáru-eladások.

Buza. Tiszavidéki: 100 mm. 80 k. 10.80 frton, 100 mm. 79 k. 10.70 frton, 200 mm. 78-5 10.65 frton, mind három hónapra.
Pestvidéki: 500 mm. 78 k. 10.55 frton, 100 mm. 78-5 k. 10.60 frton, mind három hónapra.
Felsőmagyarországi: 300 mm. 77-5 k. 10.40 forinton, három hónapra.
Oláh: 1000 mm. 77-7 k. transito 8.52-5 frton, három hónapra. Vácza szállítva.
Rozs. 100 mm. pestvidéki Budapest par. 8.10 forinton, készpénzben.
Zab: 100 mm. Budapest 6.05 frton, 100 mm. Budapest 5.90 forinton készpénzben.
Tengeri. 100 mm. Kisujszállás 5.27-5 forinton, készpénzben.
Árpa. 100 mm. takarmány Budapest 6.47-5 forinton készpénzben.

Hivatalos készárujegyzések.

Áru	ó vagy új	(a)	100 kilgr. készpénz-ára		100 kilgr. készpénz-ára	
			frtől frtig	frtől frtig	frtől frtig	frtől frtig
Buza	ó tiszavid.	74	10.25	10.35	75	10.05 10.20
		76	10.60	10.60	77	10.40 10.45
		78	10.60	10.60	79	10.85 10.70
		80	10.75	10.80	81	— — — —
" pestvidéki	74	— — — —	— — — —	75	10. — 10.15	
	76	10.20	10.30	77	10.35 10.40	
	78	10.45	10.55	79	10.60 10.65	
	80	10.70	10.75	81	— — — —	
" fehérn.	74	— — — —	— — — —	75	10.05 10.20	
	76	10.25	10.35	77	10.40 10.45	
	78	10.60	10.60	79	10.85 10.70	
	80	10.75	10.80	81	— — — —	
" román	78	8.45	8.50	79	8.65 8.70	
	70—72	8.25	8.30	—	— — — —	
roz	70—72	8.25	8.30	—	— — — —	
	70—72	8.15	8.25	—	— — — —	
árpa	60—62	6.10	6.40	—	— — — —	
	62—64	6.70	7.50	—	— — — —	
" sörözésre	64—68	7.70	8.50	—	— — — —	
	39—41	5.70	6.05	—	— — — —	
tengeri ó	hánsági	—	5.55 5.60	—	— — — —	
	másnemű	—	5.50 5.55	—	— — — —	
" ó	—	—	— — — —	—	— — — —	
	—	—	— — — —	—	— — — —	
repcze	káposzta	—	— — — —	—	— — — —	
	másnemű	—	— — — —	—	— — — —	

Hivatalos határidőjegyzések.

Áru	Határidő	Déli tőzsde zárása				Leresmőlt árfolyamok
		december 29-én	december 30-án	december 29-én	december 30-án	
buza	márczius	9.70	9.71	9.70	9.71	— —
	április	9.50	9.52	9.50	9.52	— —
	október	— —	— —	— —	— —	— —
roz	november	— —	— —	— —	— —	— —
	márczius	8.26	8.28	8.26	8.28	— —
	április	— —	— —	— —	— —	— —
" október	— —	— —	— —	— —	— —	— —
	november	— —	— —	— —	— —	— —
	május	4.94	4.95	4.94	4.95	— —
" november	— —	— —	— —	— —	— —	— —
	október	— —	— —	— —	— —	— —
	márczius	5.89	5.91	5.90	5.92	— —
" október	— —	— —	— —	— —	— —	— —
	november	— —	— —	— —	— —	— —
	augusztus	12.30	12.40	12.25	12.35	— —

Előfordult határidőkötések.

Déjelőtt. Buza márczius 9.69—70—71— forinton, április 9.51—55—52— forinton. Rozs márczius 8.27 forinton. Tengeri május 4.94—95 forinton.
Délután. Buza márczius 9.72—73 forinton, április 9.53—9.54 forinton. — Rozs márczius 8.28—8.28 frton. — Tengeri május 4.95—4.95 forinton. — Zab márczius 5.88—5.90 forinton. — Repcze aug-ra — — — — frton.

Raktárállomány:

Közraktár: Buza 155600 mm. Rozs 11600 mm. Árpa 72800 mm. Zab 41700 mm. Tengeri 9700 mm. Liszt 9000 mm.

SZERELEM NÉLKÜL.

Francia regény.

(38)

Ira: PIERRE DAX.

Hová fog menni? Maga sem tudta! Genf-ig váltott jegyet. Itt kiszáll s majd gondolkodik. Elfáradt pillái lecsukódtak s álomba merült.

Amikor felébredt, igen sápadtan az elmult napok szenvedéseitől és határozatlanul afölött, hogy mitevő legyen, közel volt utazása céljához.

Néhány óra múlva szabadon fog lélegzeni, távol attól az embertől, kit gyűlölt.

A vonat megállt s maga előtt bocsátva ki a többi utast, Lucienne lassan szállt ki. Igen gyenge volt. A lelki szenvedés nem kevésbé emészté az erőket, mint a testi fájdalom.

A társaskocsit nézte, mely ott állt a pályaudvarnál s undorodott az esetlen, csunya járműtől. Hirtelen elpirult: le kell immár szoknia a Lamoureyre-palota fényezéséről. Több vagy kevesebb jólét, mit tesz az? Felzáll az omnibuszra, mely a „National” szállóhoz vitte, hol szobát bérelt, melynek ablakából a Mont-Blanc-ot láthatta.

Két napig úgy látszott, hogy Luciennek a tó szépségei, a város szép sétányai, a pezsgő élet, a könyvtárak és muzeumok, miket látogatott, teljesen elfoglalták; pedig valójában úgy volt, hogy irtózáttal töltötte el a tömeg s a legnemesebb arcok, miket látott, úgy tűntek fel előtte, mintha álarcokba bujtak volna. Talán tovább maradt volna Genfben, ha egy este nem ismerte volna fel a Viktoria-szálló előtt Lamoureyre ur alakját.

Megrémülten vetette magát egy bérkosiba, lebocsátotta függönyeit és hazahajtatott.

Hogyan követhette nyomát?

Egy gondalteli éjszaka után a fiatal asszony azt mondta magában, hogy képele-tenek családja játéka volt az egész, azonban arra határozta el magát, hogy elhagyja Genf-t s egy magányos helyre vonul vissza.

Bejárta a környéket s a Svájc és Savoya között akart választani; végre kétéltőhazozás után a genfi tó partján Saint-Prexben egy villába költözött. Egy hélig tartott berendezkedése, melynél a művészet iránt való finom ér-

zéke nyilvánult. Ugy rendezte be a házat, hogy az neki, aki a világ előtt teljesen elzárkózik, bizalmas otthont nyújtson, amilyen képzeletében festett ki magának. S néhány nap alatt a kis kastély egészen átalakult.

Ujságokat járatott s szolgálójára két nőszemélyt fogadott, akik — az egyik mint szakácsné, a másik mint komorna — a házban laktak.

S bekövetkezett az, ami elkerülhetetlen volt.

Egy csinos, fiatal asszony jelenléte egy elhagyott kastélyban, amelynek ablakain már évek óta le voltak bocsátva a függönyök, magára ronta a figyelmet és felkeltette a kíváncsiságot. Az emberek eleinte tekintettel voltak a fiatal nő visszavonultságára, tartózkodására, melylyel minden érintkezést került és vártak. Azonban napok és hetek múltak, anélkül, hogy Lucienne kilépett volna magányából. Sőt úgy látszott, hogy a válaszfal, mely őt a világtól elválasztja, egyre nagyobb lesz. Így aztán megindult a szóbeszéd s a kíváncsiság rosszakaratú lett. Bukott nőt látott benne mindenki, s a világ sanda szemmel nézett rá, azt várva, hogy egy napon valami újabb bűne tudódik ki, mert „aki egyszer vétkezik, az folytatja bűnös útját”, mondták a rossz nyelvűek.

Azonban az emberek hiába kerestek valami ürügyet: soha senkit sem láttak Lucienne-nél s a nyitott ablakokban sohasem jelent meg idegen arc, a cselédek pedig csak dicséretet tudtak mondani urnőjükről. De a gyanu csakhamar másfelé vette ki hálóját: a villához egy yacht is tartozott; ime ez a rejtély nyitja! A boldog halandó az est homályában jó a kastélyba és a hajnal pirkadásával hagyja el azt... És vigyázni kezdtek, megfosztva magukat éjszakai nyugalmuktól. Némelyek a postást fogták elő, azonban olyan kevés levél érkezett Lucienne czimérra, hogy e nyomon se lehetett megtudni semmitsem.

Lucienne a magányban sem talált gyűlöletet.

Az első napokban, amikor elhelyezkedésével elkészült, s a láz elhagyta s nyugodt szemmel akart a jövőbe nézni, ismét a kétségbeesés vett erőt rajta.

Ifjusága forró vágyai s életereje, mely céljainak elérését követelte, fellázadt a téhe-

telen magány ellen, mely a megsemmisüléshez vezet.

Egyedül volt, egyedül emlékeivel, egy öröklétre, mely végtelennek látszott előtte, alig-hogy megkezdte.

Álmatlanul töltötte éjszakáit, a kétségbeesés és unalom között vergődve s amikor reggelenként megtörténen kelt fel, újra álto át az előző nap szenvedéseit.

A gyanu, melylyel a világ illette, csak fokozta fájdalmát. Kiolvasta a gyanut a tekintetekből, melyek kérdőleg szegeződtek rá, nem köszöntötte senki őt, az idegent, aki kilépett a társadalom kötelekéből; kiolvasta a férfiak vakmerő pillantásából, az asszonyok kitéréséből, ha hetenkint egyszer kiment a házból.

Az ő helyzetének félszége nem képzelt dolog volt, teljességben élte át minden szenvedelmét. Ezért napról-napra jobban zárkózott el, hogy minél kevesebbet kerüljön össze emberekkel s minél kevesebb tápot adjon a pletykának, a guynak.

(Folytatása következik.)

Felolós szerkesztő: Kálnoki Izidor.

Advertisement for 'Első Magyar Gazdasági Gépgyár' (First Hungarian Mechanical Works) in Budapest. It lists various types of machinery like steam engines, pumps, and agricultural equipment. The text is in Hungarian and includes contact information for the factory.

A budapesti értéktőzsde hivatalos árjegyzései 1898. december 30-án.

A large financial table containing exchange rates and prices for various commodities and securities in Budapest. It is organized into several columns with sub-headers like 'Állampapírok', 'Záloglevelek', 'Elsőbbségek', 'Részvények', and 'Takarék-pénztárak'. Each entry includes a description of the item and its corresponding price in 'pénz' and 'ár'.

SZÍNHÁZAK.

Budapest, 1898. szombat, december 31-én.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Évi bérlet 234. Havi bérlet 23.

Az apóskok.

A Róck Szilárdi alapítványból jutalmazott vígjáték 3 felvonásban. Irta Gabányi Árpád.

Személyek:

Bognár Farkas
Pali
Farkas
Ferenczi
Laura
Miskolc
Jub Fa
Zs. Geri
Dr. Váli Elek
Kovács, szobaleány
Antal, inas

VÁRSZÍNHÁZ.

Zsryva.

NÉPSZÍNHÁZ.

Diákkisasszonyok.

Oparatta 3 felvonásban, 4 képpben
Irták Garovit és Cottans. Fordította Makai Emil. Zenéjét szerkesztette Louis Varney.

Személyek:

Eleonóra
Marguerite
Daisy
Pelopidas
Griffard
Antoinette
Baro Cassau
Ponpon
Van Houten
Lucien
Georges
Eduard
Calicot, jegyző
Cornambuis
Cornambuisné
Javotte, szobaleány

Kezdete 7 órákor.

MAGY. KIR. OPERAHÁZ

Bérletszám 23. szám.

A babatündér.

Látványos balet 1 felvonásban. Szereztek Hassreiter és Gaul. Zenejét írta Bayer.

A nürnbergi baba.

Ballet.

Nap és föld.

Ballet 4 képpben. Irták Gaul és Hassreiter. Zenejét írta Bayer J.

Személyek:

A világszemlem
Természetbuvár
Köztő
Aurora

Kezdete fél 6 órákor.

VIGSZÍNHÁZ.

858. szám. 859. szám.

A tekenősbéka.

Böhöz 3 felvonásban. Irta Leon Gandillot. Fordította Fál J. Béla.

Személyek:

Champaier
Léonie, felesége
Lemarquisné,
Ernest
Jumard, ügyvéd
Adolphe
Gibouleau
Gibouleau
Juliette, leányuk
Angèle

Kezdete 1/27 órákor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Harmadszor:

A bolond.

Énekes legenda 3 felvonásban, egy nyílt változással. Malonyay Dezső meséjéből írta: Rákosi J. Zenéjét szerkesztette: Szabados B.

Személyek:

Deli lovag
Pimpó
Pircsca
Fehérke
Kakike
Elifák
Böngér
Csudamár
Ditrigó
Bimbó
Bimbóné

Kezdete 7 órákor.

KISFALUDY SZÍNHÁZ.

Zsryva.

Színházi műsorok a 15. oldalon.

New-York kávéház

A m. kir. honvéd-zenekar

hangversenye

a karmester személyes vezetésével

Kezdete 8 órákor.

Szabad bemenet.

Értesítés!

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására adni, hogy mai napon nyitom meg

művészileg berendezett téli-kertemet.

Szíves látogatásért eszedez

Gfeller József,

(Baross-kávéház)

József-körút 45. sz.

Aki jól akar Sylvester este mulatni, az járjon fel a

fővárosi vigadóba,

ahol ez alkalommal egy amerikai — még eddig itt nem látott — bűvész-mutatványai, **Katona-zene és Berkes Béla bandája** mellett egy kedélyes átmenetet talál a mindenkinek **kívánatos jobb új-évbe**. Minden 5-ik látogató egy valódi **Ujságírói sorsjegyet kap ingyen**, mellyel 100.000 koronát nyerhet biztosan. Minthogy a mulatság sikere, úgy a bűvész felismulhatatlan mutatványai, mint az egész ünnep kedélyessége által biztosítva van, az egész ünnep új-év estéjén megismételtetik. **Jegyek előre váltva az ismert tőzsdében 1 frt. Esti pénztárnál 1 frt 20 kr.** Kezdete mindkét este 8 órákor.

Huzás már jövő héten.

ÁRA CSAK 1 KORONA.

Minden sorsjegy 6 huzásra érvényes.

Megrendeléseket az újságírók-sorsjegyekre pontosan eszközöl:

Mezei Antal

A m. kir. szab. osztálysorsjáték főelárústitója
Budapest, V. ker., Gizella-tér, Haas Palota.

Főnyeremény 100,000 korona.

Finom női fehérneműket és menyasszonyi kelengyéket

júliánus árban, legnagyobb választékban ajánl

Kanitz Ferencz és Tsa

szepeességi vászonraktára

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 11.

Korona takaré- és hitelszövetkezet

Budapest, IV., Erzsébet-tér 10. sz.

IV. évtársulatának

működését 1899. január 1-én kezdi meg. Ezen naptól kezdve elfogad takarékbetéteket, le-számitól tárosváltókat és személyhitelt nyújt előnyös feltételek mellett.

Részjegyekre és üzletrészekre a beiratások már most elfogadtatnak.

Az igazgatóság.

Katona-ügyekben

legjobban, legryorsabban és lezokosabban eljár és elintézt

reklamációkat,

megszerez a leveleket, időalatti névelőre engedélyeket, elír a tiszt orsk és önkéntesek összes személyes ügyeiben, konvenczi és bevezet a tiszt orskrésztőre házassági érvényesítést stb. a Domlino János v. csász. és kir. százados tulajdonát képező

Katonaügyi iroda

Budapest, VII., Kerepesi-ut 6. sz.

FOGAK

2 forinttól, hanélkül, hogy a gyökert el kellene távolítani, szápadlással a **antiseptikus** (hidmunka). Foghúzás fájdalom nélkül. (Cocain-injekció.) Igen tartós fogtömés. — Fogkoronák gyökerekre illesztettek, melyek a szápadlást fölöslegessé teszik.

Fogorvos dr. NEUFELD,

Budapest, Kossuth Lajos-u. 4. Dreher-palota.

Vasár- és ünnepnapokon délután 4-ig.

A hires csuz- és köszvény-aether

A legújabb szer csuz, köszvény és mindenféle más reumatikus baj ellen, mint szagatás, idegfájdalom, szurás, Ischias, fogfájás stb. Hatása biztos és gyors, legjobbszer 1-2-szeri bedörzsölés után. Ezt számtalan közönséglével bizonyítja 1 üveg ára 1 frt. Próbáüveg 50 kr.

Antirheumaticon.

A köszvény-aether hatásának támogatására szolgál. Naponta este 2-3 por véteftik be vízben oldva, egy órai időközben és az aether hatásával egyetemben rótköni javulás mutatkozik. Két-három napi használat után a baj tákélatos gyógyulása következik be. 1 doboz 50 kr., 1/2 doboz 25 kr.

Nincs többé fogfájás, mert aki az orosz fog-fluidumot használja, az rögtön elvesztí a legerősebb fogfájást is. Egy üvege 50 kr.-ért kapható csak a temesvári városi gyógyszer-tárban. — Naponta postai szétküldés.

Városi gyógyszer-tára „Fekete sashoz“

Temesvár,

A Házilap

a magyargazdaszonyok nélkülözhetetlen közlönye, mely 90-nél több rovatában minden felől, mi a jó házi-asszonyt érdekli. Előfizetési ára 1/4 évre 1 frt 50 kr., 1/2 évre 3 frt, 1 évre 6 frt. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, IX., Bakács-tér 7. III. emelet.

A kis Világ

Körthy Emil gyermek-lapja, már a kilencedik évfolyamba lép, s a legolcsóbb és legkedvesebb gyermek-újság. Előfizetési ára 1/4 évre 75 kr., 1/2 évre 1 frt 50 kr., 1 évre 3 frt. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, IX., Bakács-tér 7. III. emelet.

Rum, finom likőrök, mézbor és mézlikőr.

Bárki hídog uton minden készülék nélkül kintinő minőségben előállíthat. Dugók. Gummitömítők. Minden borbetegség elleni szerok. Kezelési könyv és árlap ingyen.

Watterich A., Budapest.

5. Dohány-utca 5.

ALAPITTATOTT 1889. ALAPITTATOTT 1869.

Illusztrált levelező-lapok

bármilyen egy vagy több fénykép után

100 drb. 3 frttól } feljebb. 1
1000 drb. 10 frttól

Uj felvételért külön 1-2 frt számíttatik.

Alkalmos karácsonyi ajándéknak, vagy újévi üdvözlőnek.

KURZWEIL FRIGYES

fényképész

V. ker., Dorottya-utca 11. sz

PÉNZKÖLCSÖN

sorsjegyekre és értékpapirokra majdnem a teljes árfolyamig. Zálogban levő sorsjegyek általam kiváltatnak és azokra nagyobb és olcsóbb előleget adok, vagy átveszem a sorsjegyeket a napi áron — mint a hírlapokban jegyezve — és a jutajdonos ugyanazon sorsjegyeket visszaveheti tölem apró részletfizetés mellett.

Ij. SCHÖN ÁRMİN bankháza.

(Alapított 1884-ben.)

Budapest, Erzsébet-körút 48. sz. alatt.

(A Royal nagyszállóával szemben.) 1469

Vidéki megbízásokra különös gond fordíttatik.

A „Rejtelmes Világ“

a modern spiritizmus eme kiváló organuma gazdát cserélt. Legújabb száma, mely két üven gazdag s változatos tartalmával magasan kiemelkedik a hasonló termékek közül, már Müller A. budapesti könyvkereskedő kiadásában jelent meg. Az új kiadó sem fáradságot, sem költséget nem kíméli, hogy a lap, mely ezentul ismét hetenkint fog megjelenni, már külső csinja révén is imponáljon.

A szellemi vezetés kintünö kezekben van s a lap hasábjain a **spiritista-gárda legkiválóbb s legtekintélyesebb íróni foglalkoztatják.**

Az előnyös változás egészen új korszakot teremtett a lap életében, a mit bizonyára örömmel vesznek tudomásul nemcsak a spiritizmus hívei, hanem általában a miszticizmus iránt érdeklődők is. Mutatványszámot bárkinek ingyen és bérmentve küld.

„Rejtelmes Világ“

kiadóhivatala

Budapest, VIII. ker., Üllői-ut 12. sz.

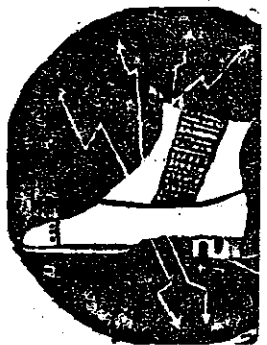
Színházi műsorok.

Table with 7 columns: Színház, Műsor, etc. Rows include Vasárnap d. u. and Este.

Munk és Davidsohn bank- és váltóüzlete BUDAPEST V. ker., Nádor-utca 16. sz.

Villamos lábbelik

Szabadalmazva az összes kultúralfajokban. Szenevő emberekre gyógyhatású, egészségesekek övszer a megtelepedés ellen.

Kellermann B. villamotechnikus KECSKEMÉTEN, Fűrj-utca 84. sz.

„AZ ANKER” élet- és járadék biztosító-társaság. Igazgatóság: Bécs, I., Hoher Markt II. Magyarországi vezérképviselőség: Budapest, VI., Deák-tér 6.

Férfiak! világhírű az én törvényileg védett és orvosilag ajánlott apparátusom féltékenység ellen.

Makulaturapapír olcsón kapható. Czim a kiadóhivatalban.

A nagy krach! New-York és London az európai szárazföldet sem hagyják kíméletlenül... nem szédélgesem alapul, mely szerint ezennel nyilvánosan kötelezem magamat...

COGNAC Tricoche & Co. Alapítatott 1820-ban. Franciaország legjobb kőreibe használt gyártmányát ajánlja eredeti palackokban. Kintzly Gyula fűszer- és csemege üzlete

Ujévi ajándéknak legalkalmasabb a könyv. Legszébb mesekönyvek és ifjúsági iratok. Diszes kötésekben. Andersen meséi, Jókai Mór mesekönyve, Legszébb regénygyűjtemény, Ludvig Jellinek...

Bel- és külföldi híres gyártmányú zongorák, pianinók és harmóniumok legdusabb választékban a Zenepalotában. STERNBERG ARMIN és TESTVÉRE cs. és kir. udvari szállítók. Zongora-termek Kossuth Lajos-utca 22. szám a.

AZ ORSZÁGOS HIRLAP APRÓ HIRDETÉSEI

Minden szó 2 krajczár.

Kiadóhivatal:

Előrefizetendők készpénzben, levélbélyegekből vagy postautalványon.

Vastagabb betűkből szedve 4 krajczár ha a hirdető címét is közli a hirdetésben, vagy a választ poste-restante kéri, akkor minden közlés után még 30 krajczár kincstári bélyegilleték is fizetendő. — Czélszerű az apró hirdetést postautalványon beküldeni s a szöveget az utalvány szelvényére írni; esetleg közönséges levélben is lehet a szöveget s a levélgjegyeket beküldeni. Mindenki könnyen kiszámíthatja az apróhirdetés árát.

VIII. kerület, József-körút 65. szám.

APRÓ HIRDETÉSEK ÉS ELŐFIZETÉSEK

ORSZÁGOS HIRLAP

részére felvételnek kiadóhivatalunkon kívül (VIII. ker. József-körút 65.) a következő üzletekben:

- I. ker., Járnok-utca 22. sz. Balásovits György, ügyvéd, dohányüzem.
- II. „ Fő-utca 7. sz. alatt Zisenbach Vilmos, fűszerkereskedés.
- IV. „ Kecskeméti-utca 14. sz. Szantó Már, dohányüzem.
- IV. „ Harsisch-bazár Dévai József, dohányüzem.
- IV. „ Petőfi-tér 3. szám Kemetsch A. J., dohányüzem és ajándéktárca.
- V. „ Nagykorona-utca 20. sz. Löwinger Gyula, fűszerkereskedés.
- V. „ Dorottya-utca 13. sz. Well Vilmos, dohányüzem.
- V. „ Váci-körút 6. szám Koreno Janka, dohányüzem.
- V. „ Lipót-körút 22. szám Wollák Zsigmond, dohányüzem.
- VI. „ Teréz-körút 54. szám Brenner Miklós, dohányüzem.
- VI. „ Andrássy-ut 48. szám Bohonyi Béla, dohányüzem.
- VII. „ Erzsébet-körút 50. szám Hataler Béla, dohányüzem.
- VII. „ Erzsébet-körút 7. szám Frand J., dohányüzem.
- VIII. ker., a Nemzeti színház bérh. Hegnanyi V., dohányüzem.

s ugyane helyeken mindennemű felhívások készségeesen megadatnak.

„Poste-restante“ hirdetések bélyegilletékesek.

Apró hirdetések 20 krajczáron alól nem közöltetnek.

LEVELEZÉS.

V...ka. Ép most dobtam be a címére irt levelet s nagyon örülök, ha a választ már holnap (szombaton) megkapom. Ma, legnagyobb sajnálatomra, nem mehettem el, mert nagyon el voltam foglalva. Határozottan azt sem tudom ugyan, hogy holnap elmegyek-e, mert már hetekkel ezelőtt elgérkeztem Sylvesterre, de ha csak lehetem, biztosan jövők. Elmaradásom esetén vasárnap 11-12 óra tájban okvetlenül jövők. Már alig várom, hogy láthassam! Addig is holdog újévet kíván az a „Bozontosfejű”.
7216-1

Óly csinos, intelligens, fiatal embert keresek, kivél a farsangi mulatságokat végigélvezhetném. En egy csinos fiatal leány vagyok. Leveleket „Mulassunk” jelige alatt várok a kiadóra.
7214-1

Harmatnak fontos levele van.
2515-1

Drága kincsemnek levele van a kiadóhivatalban, Kuldjön el érte mielőbb és millió kézcsokot küld Utólréhetetlenje.
7264-1

Kis szökém. Ma lesz az a boldog nap, mikor találkozunk. Alig várom már a perczet, hogy láthassam aranyos szép arcoshátát és kék szemeidet. Kérlek, hogy ne késsél, hanem jöjj mielőbb és csókol az édes viszontlátásig Barnád.
7266-1

Bakonyi. Hát ilyen hamar megfedekezünk valatról? Vagy talán kikerülte figyelmet a legutóbbi (szerdai) üzenet? Ugyan, kis édes, adjon életjelt magáról. Mikor láthatom ismét? „Fekete”.
7274-1

Dr. Kann. Ma már teljesen jól érzem magam és remélem, hogy holnap már be is mehetek. Maga mindenestre kegyeskedjen várni. Vasárnapra meghívják magát hozzánk és azt azért jelzem már most, hogy a meghívást okvetlen fogadjá el. Ugy-e meg fogja szivesen tenni? Hiszen maga szeret engem egy kicsit, nemde? Na, de elne felejtsem semmit, amire kérem és üdvözli sokszor Ilonka.
7270-1

Viola. 3 nap óta vagyok már itt. Három nap és nekem úgy tűnik, mintha már 8 hónapja távol lennék magáctától. Minden oly idegen, a hivatalom is unalmas és nem tudom ha vissza nem fogok-e menni. Így nem fogok tudni élni, az teljes lehetetlenség. Czímem a Fiances-bankba. Irjon Violácskám sokat és hogy én hová irjak, mert nekem is sok olyan mondanivalóm van, mit itt nem írhatok. Csókolja O-ja.
7268-1

HÁZASSÁG.

Férjhez menni szeretne egy 20 éves szőke, művelt leány. Hozományja nincs, de van jó állása, 600 ft évi jövedélammal. Levelek kéretnek „Próba” jelige alatt a kiadóra.
7220-2

ALLAST KERES.

Kanccióképes leány elszámolásra keres csemege- vagy fűszerüzletet. Esetleg alkalmazást bármily tisztességes üzletben mint feliró- vagy elárnsítónőnek. Szives megkereséseket kér „Kanccióképes” jelige alatt a kiadóhivatalba.
7148-3

Házvezetőnői állást keres helyben vagy vidéken jó családból való izraelita árvalány, ki 8 évig mint anyahelyettes egy házban volt alkalmazva. Minden tekintetben megbízható, kitűnő bizonyítványokkal rendelkezik, a gyermekeket nagyon szereti. Gazdaságban, háromfűnyesztésben jártas. Czím a kiadóhivatalban.
7260-3

Gazdasszonyi állást keres, egy intelligens övvegy nő, ki a házvezetésben és varrásban jártas és a gyermekeket igen szereti. Szerény igényű. Czíme a kiadóhivatalban.
7262-3

Kereskedő segéd, 20 éves jó házból jó bizonyítványokkal, ványokkal, beszél három nyelvet, fűszer- vagy vegyes-kereskedésben alkalmazást keres. Czím a kiadóhivatalban.
7172-3

Házgondnoki állást keres egy kellő biztosítékkal bíró hivatalnok. Bővebbet személyesen. Megkereséseket „Ügyes” jelige alatt kérék. 6888-3

Heti- vagy időszaki laphoz szerkesztőt, vagy munkatársul ajánlkozik kitűnő szakember. Esetleg azok expedálását is elvállalja. Ajánlatok a kiadóra „Heti lap” czímen kéretnek.
6792-3

ALLAST KAPHAT.

Helybéli irodalmi vállalat keres ügyes, szakképzott utazókat kik e téren már működtek, előnyben részesülnek. Bizonyítványt és ajánlatot „N. O.” jelige alatt továbbít a kiadóhivatal.
7222-4

Ügyvédi irodába kerestetik keresztény kisasszony, ki németül és magyarul jól sztenografál és szép írása van. Ajánlatokat a kiadóhivatalba továbbít „Dr. S.” jelige alatt.
7294-4

BIRTOK-ELADÁS.

Azföldi birtokomat szeretném elcsereálni egy budapesti házért, melyhez egy pár ezer ft készpénzt is adok. Ajánlatot a kiadóhivatalba kérek „Birtokos” jelige alatt.
7226-6

ELADÁS.

Fodrász üzlet a főváros legelőnkebb helyén, melynek igen jó jövedelme van, szabad kézből eladó. Ajánlatokat a kiadóhivatalba kérek „Fodrász” jelige alatt.
7116-8

Egy újruanykocsi nagyon olcsó áron eladó, minden üzlethez használható. Czím a kiadóhivatalban.
7042-8

KIADÓ SZOBÁK.

Intelligens családnál egy különbejáratu szoba az Eötvös-utczában egy-két ur részére teljes ellátással kiadó. Czím a kiadóhivatalban. 6760-10

Az Üllői-uton egy kis tiszta különbejáratu igen csinos szoba olcsón kiadó. Czím a kiadóhivatalban. 6828-10

Sakótársat keresek egyéves önkéntes fiam mellé, egy csinos kétablakos udvari szobába, gázvilágítással, kitűnő ellátással együtt csekély 30 frtért. Lift és telefon a házban. Czím a kiadóhivatalban.
7266-10

A Kerepesi-uton egy kényelmes 2-ablakos utczai szoba kiadó, teljes ellátással együtt havi 45 forintért. Czím a kiadóhivatalban.
6144-10

Elegánsan bútorozott 2 ablakos utczai szoba fürdőszoba s esetleg zongorahasználattal a Dávid-utczában kiadó. Czím a kiadóhivatalban.
6830-10

Elegánsan bútorozott szoba alkov-val, 25 forintért kiadó. Czím a kiadóhivatalban.
6826-10

Utcai bútorozott szoba, kétablakos, a dohány-utczában, második emeleten, előszobával, lépcsőházbéli különbejárattal, olcsón kiadó. Czím a kiadóhivatalban.
6920-10

KIADÓ LAKÁSOK.

A Népszínház közelében egy szép földszinti lakás, mely áll 3 utczai, 1 udvari, előszoba, konyha és fürdőszobából, olcsón kiadó. Szives megkereséseket a kiadóhivatal továbbít „Uri lakás” jelige alatt.
7210-13

HITEL-PÉNZ.

Ki adna 3000 frtot kölcsön biztos állásu uriembernek, havonkénti részletfizetés mellett. Ajánlatok a kiadóhivatalba kéretnek „Biztosan” jelige alatt.
7196-14

KIADÓ BOLTHELYISÉGEK.

Jrodának, műhelynek, divatszalonnak, remnek, egyleti helyiségnek, vivóteremnek, magániskolának vagy nagy lakásnak alkalmas nagy helyiség 1-ső emeleten azonnal kiadó. Czím a kiadóhivatalban.
3862-17

Nagy bolthelyiség a József-körút legnagyobb forgalmu helyén kiadó. Czím a kiadóhivatalban.
4706-17

KÜLÖNFÉLE.

Köhögésnél rekoldtségnél vegyen 30 krért Réthy-féle Pemeteft-czukorkát.
1537-18

Olcsóbb a házivarrónénél! Kitiűnő szabónő elegáns ruhákat készít 5 frtlől fejlebb, vidékre s. Czím a kiadóhivatalban.
2423-18

Két intelligens fiatal ember ebédkosztot, esetleg vacsorát is keres egy intelligens családnál a Mária-Terézia kaszárnya közvetlen szomszédságában. Szives megkereséseket az ár megjelölésével kérének a kiadóhivatalba „Elelem” jelige alatt.
7150-18

Urasági lakás kerestetik a körutak valamelyikén, mely 5-6 szobából és hozzátartozó mellék-helyiségekből és lehetőleg 2 előszobából álljon. A lakás az I. emeleten legyen. Részletes ajánlatok a kiadóra kéretnek „Földbirtokos” czímen.
7162-18

Fagybalszam kezeken, lábakon egyszeri bekenés által megszünteti az égetést, egy héti használat után még a nyomát is a daganatoknak. Egy tégely, utasítással 1 frt. Csemiczky gyógyszerész. Budapest, VI., Szabolcs-utca 4.
7059-18

huzára
érvényes
újságírók
sorsjegye
ára csak
1 korona.

Főnyeremény
100.000
korona ért.
5 nyeremény
á 20.000 kor. stb. stb.

Első
huzás
visszavonhatatlanul
már
jövő
héten.

Megrendeléseket pontosan teljesít :
A Budapesti Újságírók Egyesületének sorsjáték-kezelősége
IV., Kossuth Lajos-utca 1. sz.